

tekstil

TEKSTİL İŞÇİLERİ SENDİKASI YAYIN ORGANIDIR. Yıl: 4 - Sayı: 56

Yeniden Çıkarken...

Kitaplar

ANT YAYINLARI
- Uyusana Tosunum
  Aziz Nesin
- Küçükler ve Büyükler
  Orhan Kemal
- Merhaba Çukotka
  T. Semuskin

CEM YAYINLARI
- Hasretinden Prangalar Eskittim
  Ahmed Arif
- Şiirler
  P. Neruda

DE YAYINLARI
- Bir Gün Mutlaka
  Ataol Behramoğlu
- Evet İsyan
  İsmet Özel

HABORA YAYINLARI
p.k. 6 Beyazıt İst.
- Yeniden Çarmıha Geriliş
  N. Kazancakis
- İsyan
  B. Traven

REMZİ YAYINLARI
- Germinal
  E. Zola



Sahibi: RIZA GÜVEN - S.Müdür: ABDULLAH SERT -
Adres: Sıhhiye Apt. Kat/3 Cağaloğlu, İstanbul
Tel. 26 85 90 - Dizgi-Baskı: SEN OFSET 275138
Ayda Bir Çıkar - Basıldığı Tarih:15.Kasım.971

FİATI: 50 KURUŞTUR.

Yeniden Çıkarken...

SENDİKAMIZIN SİZLER İÇİN YAYINLADIĞI T E K S T İ L GAZETESİNİN YAYININA, BİLDİĞİNİZ GİBİ, BİR SÜRE ARA VERMİŞTİK. YEDİ AY KADAR SÜREN BİR ARADAN SONRA YENİDEN BİRBİRİMİZE KAVUŞUYORUZ.

GÖRDÜĞÜNÜZ GİBİ UZUN BİR ARADAN SONRAKİ BU BULUŞMAMIZDA GAZETEMİZ T E K S T İ L YEP YENİ BİR BİÇİMDE ÇIKIYOR. BU BİÇİMİYLE GAZETEMİZ T E K S T İ L'İ BUNDAN BÖYLE AYDA BİR OLMAK ÜZERE YAYINLAYACAĞIZ. AYRICA İÇİNDE DE SEVECEĞİNİZİ, BEĞENECEĞİNİZİ UMDUĞUMUZ BİR ÇOK YENİLİKLER VAR.

HER AY YİRMİ DÖRT SAYFA OLARAK YAYINLAYACAĞIMIZ T E K S T İ L DERGİSİNİN SAYFALARINDA, SENDİKAMIZLA İLGİLİ, TEKSTİL İŞKOLUYLA İLGİLİ, İŞÇİ KARDEŞLERİMİZLE İLGİLİ PEK ÇOK HABER, YAZI VE FOTOĞRAFLAR BULACAKSINIZ.

BUNLARDAN BAŞKA İŞÇİ ÇOCUKLARI İÇİN DÜZENLENMİŞ ÇOCUK KÖŞESİ, GENÇ İŞÇİ KIZLAR VE İŞÇİ KADINLAR İÇİN ONLARIN DERTLERİNE EĞİLEN "İŞÇİ KADINLAR KÖŞESİ", SANATA VE KÜLTÜRE AYRILAN SAYFALARIMIZ OKUYUCULARIMIZIN İLGİSİNİ ÇEKECEKTİR SANIYORUZ.

HER AYIN ÖNEMLİ SİYASİ OLAYLARINI, GÜNLÜK GAZETELERİN BELKİ DE TOPLUCA YER VERMEDİĞİ HABERLERİ SİZLERE DUYURACAĞIZ. AYRICA SOSYAL SİGORTALAR GİBİ, SAĞLIK HİZMETLERİ GİBİ, TOPRAK REFORMU GİBİ, YURT DIŞINDA ÇALIŞAN İŞÇİLER GİBİ, KONUT SORUNLARI GİBİ, İŞÇİLERİN EKONOMİK VE SİYASİ İSTEKLERİ GİBİ, İŞÇİLERİ ÇOK YAKINDAN İLGİLENDİREN KONULARA GENİŞ GENİŞ YER VERECEĞİZ.

ESKİ T E K S T İ L GAZETESİNDE YAZILARINI BEĞENEREK OKUDUĞUNUZ RIZA GÜVEN VE ABDULLAH SERT'İN YAZILARI YENİ BİÇİMİMİZDE DE YER ALIYOR. AYRICA SİZLERE GEREK SENDİKACI VE GEREKSE İŞÇİ KARDEŞLERİMİZDEN BİR ÇOK YENİ YAZAR DA TANITACAĞIZ İLERİDEKİ SAYILARIMIZDA.

DERGİMİZDE YAZILARININ, HİKÂYELERİNİN, ŞİİRLERİNİN YAYINLANMASINI İSTEYEN İŞÇİ KARDEŞLERİMİZ, BU YAZILARI BİZE GÖNDERİRLERSE SEVE SEVE YAYINLAYACAĞIZ.

HER AY BULUŞMAK ÜZERE T E K S T İ L DERGİSİNDEN SEVGİLER, SAYGILAR...

TEKSTİL SENDİKASI BASIN BÜROSU



ZAMLAR VE KURBANLARI

YAĞA ZAM YAPILDI

Margarin fiyatlarına gene zam yapılmıştır. İşçilerin zaten zar zor alabildikleri margarinlerin kilosuna yapılan 50 kuruşluk zam işçiler arasında üzüntü yaratmıştır. Bir süre önce bazen bakkalların bazen de imalâtçıların boykotları yüzünden piyasada bulunmaz hale gelen ve yer yer karaborsada satılan Vita, Sana, Tama, Ufa gibi margarinlere yapılan zamla zaten geçim darlığı içinde bulunan işçilere bir kambur daha eklenmiştir.

Ayrıca zeytinyağı yerine kullanılan pamuk ve ayçiçeği yağlarına da kiloda 40 kuruş kadar zam yapılmıştır. Hayati ihtiyaç maddelerine gelen bu zamlarla ilgili olarak bir açıklama yapan Sanayi ve Ticaret Bakanlığı yetkilileri;"Bu zamlara artan ambalâj giderleri sebep olmuştur. Bunları fiyat artışı olarak yorumlamamak gerekir" demişlerdir.

GİMA'DA YOLSUZLUK

Halkın et, sebze, yağ, meyva, yumurta gibi temel ihtiyaçlarını ve çeşitli malları ucuz ve temiz olarak elde etmesini sağlamak üzere kurulmuş olan GİMA mağazalarında büyük bir yolsuzluk meydana çıkarılmıştır.

Daha çok Ankara'da mağazalar açmış olan GİMA'nın çeşitli mağazalarında yapılan sayım sonunda, 8 milyon 800 bin liralık malın eksik olduğu anlaşılmıştır.

Yolsuzluğun ortaya çıkması üzerine Genel Müdür başta olmak üzere bir çok GİMA yöneticisine işten el çektirilmiş ve GİMA Genel Müdürlüğüne eski bakanlardan Fenni İslimyeli getirilmiştir.

Halkın gıda ve ihtiyaç maddelerini ucuzca temin etmesi için açılmış bir kuruluşta ortaya çıkan yolsuzluk nefretle karşılanmıştır.

REFORMLAR

1961 Anayasası'nın; "Mülkiyet Hakkı" na ilişkin 36. maddesi; "Herkes, mülkiyet ve miras hakkına sahiptir. Bu haklar ancak kamu yararı amacıyla kanunla sınırlanabilir."

Toprak mülkiyetine ilişkin 37. maddesi; "Devlet toprağın verimli olarak işletilmesini gerçekleştirmek ve topraksız olan veya yeter toprağı bulunmayan çiftçiye toprak sağlamak amacı ile gereken tedbirleri alır..." demiş,

Kamulaştırmaya ilişkin 38. maddesi de, Devlet tarafından mülkün kamulaştırma biçimi ve ödeme koşullarını düzenlemiştir.

Bu üç madde, mülkün kamu yararına kullanılması, topraksız ya da yeter toprağı olmayan çiftçilere toprak verilmesi ve toprağın veriminin arttırılması için gerekli koşulların yaratılmasına gerek bulunduğunu saptamış, bunların yapılmasında da Devleti görevli kılmıştır. Anayasa'nın hazırladığı demokratik haklardan yararlanarak Hükümet olma olanağı bulanlar, onun buyruklarına da boyun eğmek zorundadırlar. Anayasanın kendi çıkarlarına dönük hak ve özgürlüklerini varsayıp, ondan sonuna kadar yararlandıkları süreç içinde başkalarının hak ve özgürlüklerine sırt çevirenler, kendilerinin korkunç sonlarını hazırlarlar.

Son yirmi yıllık sürede yaşayanlar on yıl arayla iki hükümetin sonuna gözleriyle tanık olmuşlardır.

Birinci Hükümetin sonu olan 1960 Devrimi yürürlükteki Anayasanın,devrin iktidarınca zorlanması ve uygulanmaması nedenine dayandığı tarihe geçmiş bir gerçektir.

12 Mart Muhtırası ile son bulan siyasi iktidarın başına gelenler de aynı ne-

görüş

rıza güven

TAVİZSİZ UYGULANMALIDIR

denlerdendir. Geçtiğimiz on yıl içinde gelişen anarşik ortam, özellikle toprak işgalleri gibi olayların asıl nedeni yukarıda saydığımız ve saymadığımız reformların yapılmamasından oluşmuştur. Geri kalmış, azgelişmiş ya da gelişmekte olan ülke diye tanımlanan Türkiye'nin kalkınmasının geniş araştırmalardan sonra Anayasamızda yerini bulan temel reformların yapılması koşullarına bağlı bulunduğu Kurucu Meclis tarafından saptanmış ve bu Anayasa kamuoyunun onayından da geçerek 20/Temmuz/1961 günü yürürlüğe girmiştir.

Bilindiği gibi, beyaz kâğıt üzerine siyah yazılarla yazılan yasalar uygulandığı ölçüde değer kazanırlar.

Uygulanmayan yasalar ne kadar güzel yazılmış olurlarsa olsunlar, değeri olmayan belgeler olarak kaldıktan başka, toplumun huzurunu da kaçırırlar.

1961 Anayasası'nın öngördüğü reformlardan sürekli olarak kaçınan siyasi iktidar eğitimden yoksun topluma seçimler de hükmeden egemen sınıfın çıkarlarında kendi iktidarını bulduğu için, toprak ağalarının rahatsız olduğu Anayasayı uygulamaktan çok onu değiştirmek istediğinden 1965 den 1971 Mart'ına kadar reformların hiç birine el sürmemiştir.

12 Mart Muhtırasının oluşturduğu tarafsız hükümetin Toprak Reformuna ilişkin ön tedbirler tasarısı yasama organlarına gelince eski iktidarın önceleri üye ve güven oyu verdiği Hükümetten çekilmek için nasıl hırçınlaştığına tanık olduk.

Reformların yapılmasında kararlı olan Türk Silâhlı Kuvvetleri ve tâviz vermemek kararında olan tarafsız hükümetin direnmesi üzerine bu kararından vazgeçmek zorunda kalan eski iktidar partisinin bundan sonra ne yapacağı bilinmez. Gerçek odur ki; "Su uyur yılan uyumaz" misali, reformların yozlaştırılması için elinden geleni yapacaktır. Toprak reformu bugünkü yasama organlarından çıkacak olan kanuna göre yapılacağından, bu kanunun Anayasanın öngördüğü biçimde çıkması gerekir. En ufak bir hata ya da tâviz reformların yozlaşması için yeterli olacaktır. Bir takım hatalar ya da tâvizlerle çıkarılan kanuna göre yapılacak reformlardan geri dönmek olanağı bulunmadığından çok dikkatli olmak gerekmektedir.

Hükümet sözcülerinin demeçlerinden anladığımıza göre reformlarla toprağa sahip olabilme ve bu haktan sürekli olarak yararlanmanın verimlilik ve kooperatife girme zorunluluğu gibi çok yerinde koşulları olacak.

Bu koşullar ve Anayasa'nın öngördüğü amaçlara yönelik bir toprak reformunun özlemi içindeyiz.

Bu reformlardan sonradır ki, mülkün kamu yararına kullanılması sağlanarak topraksız çiftçinin yüzü gülecektir.

Bu reformlardan sonradır ki, üreticinin kredi, örütem araç ve gereçleri ve ürünlerinin satışı kooperatifler eliyle sağlanarak aracı ve tefecilerin sonu gelecektir.

Topraksız köylüyü toprağa bağlayacak reformlardır ki; şehirdeki işsizliğe mezar olacak.

Tüm topraklarımızın en verimli biçimde işletilmesidir ki, üretimi arttırarak tüm ulusun yüzünü güldürecektir.

Bu amaçlara yönelik reformları yapmak kararında içtenlikle direnen Hükümeti egemen sınıfın yasama organlarındaki bir avuç temsilcisine yedirmemek kararındaki tüm güçlerle birlikte sonuna dek destekleyeceğiz.

olaylar
zinciri

ERİM İLE DEMİREL NEDEN ÇATIŞTILAR

Hiç kuşkusuz ki ülkemizin siyasal hayatında, son haftaların en önemli olayı Demirel-Erim çatışması olmuştur.

Bilindiği gibi Erim Hükümetine 5 bakan veren ve Mecliste en çok milletvekiline sahip parti olan Adalet Partisi, bakanlarını hükümetten çekme kararı almıştır. Adalet Partisi Genel Başkanı Süleyman Demirel'in bu konuda yaptığı açıklamada, "Erim Hükümetinden çekilme kararının Başbakan Nihat Erim'in, Mecliste yaptığı bir konuşmada Adalet Partisi'ne ve özellikle Süleyman Demirel'e sataşması sonucu, hükümetin tarafsız ve partiler üstü niteliğinin kalktığı anlaşıldığından, hükümetteki bakanlarımızı çekmeye karar verdik.." deniyordu.

Gerçekten de AP bakanlarını çekmiştir.Ne var ki, 5 bakandan 3'ü partisinin aldığı karara uyarken, diğer iki AP'li bakan, Sezai Ergun ile Cahit Karakaş, hükümetten istifa etmemişlerdir. Yani partilerine daha doğrusu genel başkanları Süleyman Demirel'e karşı gelmişlerdir.

Ardından "hükümet buhranı" denen olay doğmuş bir süre yabancı devlet büyükleri ülkemizi ziyaret edecekleri içih buhran dondurulmuş, misafirler gidince yeniden alevlenmiştir.

Ardından Cumhurbaşkanı Cevdet Sunay başkanlığında, Çankaya Köşkünde yapılan toplantılarla Süleyman Demirel'i kararından vazgeçirmek için ağzı aranmış, fakat Demirel buna yanaşmamıştır.

Anlaşmazlık iyice büyümüş ve Başbakan Erim istifa etmiştir. Ardından siyasal hava, birden sertleşmiş, Çankaya'da, Genel Kurmay Başkanlığında, evlerde çeşitli kişiler, çok sayıda toplantılar yapmışlardır.

Sonunda Demirel'in "inadım inat.." diyen tutumu karşısında Cumhurbaşkanı Cevdet Sunay'ın ağzından sert bir ses yükselmiştir. Sunay,"Erim Hükümetinin hiç bir ön şart sürülmeden desteklenmesini" istemiş ve REFORMLARIN MUTLAKA YAPILACAĞINI açıkça belirtmiştir.

Bunun üzerine akan sular durmuş ve Demirel'in partisi hem bakanlarını yeniden hükümete vermeye hem de reformları desteklemeye mecbur kalmışlardır. AP bu kararını açıklarken isteksizliğini açıkça belli etmiştir. Ama soran kiiim, dinleyen kim ?

NEDİR BÜTÜN BU SÜRTÜŞMELER ?

Bütün bu yılan hikâyelerinin, Demirel'in bütün bu karşı çıkışlarının kökü bir tek şeye dayanmaktadır : TOPRAK REFORMU !

Olup biten apaçık ortadadır. Erim Hükümeti , toprak reformunu mutlaka yapmak kararındadır.Süleyman Demirel'in partisi ise toprak reformuna, mutlaka engel olmak kararındadır.

İşte kızılca kıyamet buradan kopmaktadır. Erim, "toprak reformunu mutlaka yapacağım" demekte, Süleyman Demirel de "toprak reformunu ne yapıp edip engellemeliyim" diye kıvırıp durmaktadır.

AP TOPRAK REFORMUNA NEDEN KARŞI ÇIKIYOR ?

Adalet Partisi'nin toprak reformuna neden karşı çıktığını anlamak için önce "parti" sözünün hakiki anlamını kavramamız gerekir. Kısadan tarif etmek gerekirse, Parti: Aynı çıkar ve düşünce birliğinde olan insan guruplarının aralarında birleşerek, siyasal iktidarı almak için harekete geçtikleri siyasal birliğe denir. Yani tam anlamıyla bir partide, partililerin aynı çıkar gurubundan olmaları gerekir. Sözgelimi topraksız köylülerle, toprak sahiplerinin çıkarları aynı değildir. Topraksız köylüler toprağa kavuşmak isterlerken, büyük toprak sahipleri de, köylülerin topraksız kalıp kendilerine ucuza ırgatlık etmelerini isterler. Bu durumda topraksız köylülerle büyük toprak sahiplerinin aynı parti çatısı altında birleşmeleri düşünülemez.

Bir başka örnek verelim: İşçilerle patronlar da aynı bir partinin çatısı altında birleşemezler. Çünkü menfaatleri, çıkarları çatışıktır . İşçiler ücretlerini arttırmak, çalışma saatlerini kısaltmak isterler; buna karşılık patronlar ücretleri azaltmak, hiç değilse arttırmamak ve çalışma saatlerini mümkün olduğu kadar uzatmak isterler. Bu durumda eğer Meclise işçi ücretlerinin artmasıyla ilgili bir kanun teklifi verilecek olsa, bunu ancak işçilerin partisi verebilir. Patronların partisi de bu teklife şiddetle karşı çıkıp, kanunlaşmasını önlemeye çalışır.



BİZDE PARTİLER BÖYLE MİDİR ?

Elbette ki hayır! Bizde partilerin içinde her çeşit çıkar gurubundan insan bulunmaktadır. Hele Adalet Partisi'nin durumu bu açıdan bakı-

lırsa yürekler acısıdır. Bu partinin çatısı altında topraksız köylü de vardır, rezil toprak ağası da vardır, esnaf da vardır, zanaatkâr da vardır, tüccar da vardır, koskoca fabrikatörler, patronlar da vardır, bizim gibi işçiler de vardır. Yani karman çorbandır bu partinin içi. Gerçi ülkemizdeki hemen bütün partilerin durumu böyledir ama, Adalet Partisi'nde bu durum apaçık ortadadır.



Meseleleri acele çözüm bekliyor

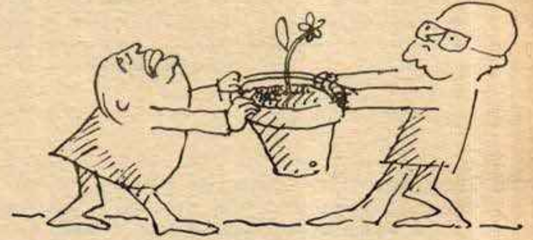
Fakaaat, Adalet Partisi'nde yüzbinlerce yoksul köylü, onbinlerce işçi, binlerce esnaf, zanaatkâr vardır ama dizginler bunların elinde değildir. Adalet Partisi'nin hakiki sahipleri, yöneticileri üç-beşyüz kişidir. Ve bunların büyük bir kısmı büyük toprak sahipleri, toprak ağaları, tefeciler, aracı tüccarlar, ithalât ve ihracat yapan sermaye sahipleri ve uluslararası sermaye ile sıkı ilişkisi olan sanayicilerdir. Ve özellikle büyük toprak sahipleri ile toprak ağaları bu partiye iyiden iyiye hâkimdirler.

İşte Adalet Partisi bu yüzden karşı çıkmıştır toprak reformuna... İşte Süleyman Demirel bu yüzden feryadı basmıştır toprak reformu yapılıyor diye...

Binbir türlü hile ve desise ile oylarını aldıkları yoksul köylüleri, ağaları ve büyük toprak sahipleri

Binbir türlü hile ve desise ile oylarını aldıkları yoksul köylüleri, işçileri kendi arkalarındaymış gibi gösteren Adalet Partili büyük toprak ağaları ve büyük toprak sahipleri, her türlü yola başvurarak toprak reformunu engellemeye çalışmaktadırlar.

Oysa Erim Hükümeti bu derginin öteki sayfalarında okuyacağınız bir yazıda açıklandığı gibi, toprak reformunu yapmaya mecburdur. Bu yüzden de kızılca kıyamet kopmaktadır.



Uzun sözün kısası haftalardır gazeteleri ve radyoları meşgul eden "hükümet buhranı" nın aslı esası budur işte. Ve bu çıkar çatışması daha bir süre gazete ve radyoları meşgul edecektir.





Yaklaşan Genel Kurul dolayısıyla, şubelerimizde kongreler yapılmaya başlamıştır. Dergimiz baskıya verildiği güne kadar, Eyüp,Yedikule,Mahmutpaşa, Beyoğlu, Topkapı şubelerimizin kongreleri yapılmıştır. Genellikle olgunluk içinde geçen şube kongrelerinde gerek sendika yöneticileri,gerekse işçi arkadaşlarımız çeşitli dilek ve düşüncelerini dile getirmişlerdir.

İLK KONGRE EYÜP'DE

İlk şube kongresi 3.Eylül.1971 Pazar günü Eyüp Şube Kongresi olmuştur.Kongre, Eyüp Bostan İskelesi Gazinosu'nda yapılmıştır. Bilindiği gibi, altı aydan fazla bir süredir, Eyüp Şubemiz müfettiş Hüseyin Akduman'ın yönetiminde çalışmalarını sürdürmekteydi.

Kongre, şube başkanının açış konuşması ile çalışmalarına başlamıştır. Yapılan seçimler sonunda, kongre başkanlığına Genel Başkan Vekili Sabri Tığlı, kongre başkan vekilliğine Yedikule Şube Başkanı Fuat Pınarbaşı, sekreterliğeyse Mehmet Karabulut seçilmişlerdir.

Şube Başkanı Hüseyin Akduman'ın çalışma raporunu okumasından sonra söz alan üyeler çeşitli konulardaki dilek ve düşüncelerini dile getirmişlerdir. Bu arada söz alan bir üye, yemek ve vasıta meselesinin halâ çözümlenememiş olduğuna işaret etmiştir. Daha sonra Genel Başkan Rıza Güven, ülkemizdeki son olaylara yer veren bir konuşma yapmıştır.

Yapılan seçimler sonunda, Eyüp Şubesi yönetim kuruluna İSMAİL ALP, KÂZIM DOĞAN, SÜLEYMAN ÇELEBİ, EROL KOŞALAY, MEHMET KARABULUT,NUH ÖZTÜRK, HALİL ÇALIŞKAN, TAHSİN MARANCI,İZZET SEZGİN, OSMAN ORTA ve AHMET KAHNİOĞLU seçilmiş - lerdir.

Daha sonra yeni seçilen yönetim kurulu görev bölümü yapmış ve şube başkanlığına EROL KOŞALAY, şube başkan vekilliğine MEHMET KARABULUT, şube sekreterliğine SÜLEYMAN ÇELEBİ getirilmişlerdir.

MAHMUTPAŞA ŞUBE KONGRESİ

Mahmutpaşa Şubemizin kongresi, 24.Ekim.1971 Pazar günü Beyazıt Marmara Düğün Salonunda Şube Başkanı MAHMUT ALKAN'ın bir konuşmasıyla açılmıştır. Başkanlık divanında müfettis Hüseyin Akduman kongre başkanı, Beyoğlu Şube Sekreteri Özer Kömek başkan vekili ve Mustafa Şahin de sekreter olarak yer almışlardır.

Şube Başkan Vekilinin çalışma raporunu okumasından sonra gündemin dilek ve eleştiriler bölümüne geçilmiştir. Söz alan on üyeden üçünün kadın işçilerden olması ilgiyle karşılanmıştır. Konuşmacılar hayat pahalılığından, işyerinde çıkan yemeklerin zaman zaman çok bozuk olduğundan şikâyet etmişlerdir. Bu arada söz alan bir üye, son toplu iş sözleşmesine göre işverenler tarafından verilmesi gereken ayakkabıların halen üyelere verilmediğinden şikâyet etmiştir.

Kongrede Genel Başkan Riza GÜven de bir konuşma yapmış ve hayat pahalılığına karşı ciddi tedbirler alınmadığını, bu konunun günlük kararlarla geçiştirildiğini söylemiştir.

Büyük alkışlara yol açan bu konuşmadan sonra seçimlere geçilmiştir. Yapılan seçimler sonunda şube yönetim kuruluna, EMİN GÜRBÜZ, MUSTAFA ALBAYRAK, MAHMUT ALKAN, MUZAFFER EVREN, İBRAHİM AKGÜZ, CEMAL AYDOĞAN, MUSTAFA DİREK, ABDULLAH VAHAP İNAN, MEHMET KÂMİL IŞIKER, NEJAT DENLİ seçilmişlerdir.

YEDİKULE ŞUBESİ'NİN KONGRESİ

Yedikule Şubemizin kongresi de, Mahmutpaşa Şubemiz gibi 24 Ekim günü yapılmıştır.Samatya'da Nil Düğün Salonunda yapılan kongreyi, kongre başkanı olarak Salih Kondal, başkan yardımcısı olarak Ahmet Nevzat Toprak, sekreter olarak da Yücel Çakıcı ile Mustafa Pilâvcı yönetmişlerdir.

Kongre, Şube Başkanı Fuat Pınarbaşı'nın konuşmasıyla başlamıştır. Çalışma raporunun okunmasından sonra söz alan üyeler çeşitli sendikal ve siyasal sorunlara değinmişlerdir.

Şube Başkanı Fuat Pınarbaşı'nın tenkitlere cevap vermesinden sonra Genel Başkan Rıza GÜVEN söz almış, ülkenin siyasal durumu hakkında bilgi vermiştir.

Eski yönetim kurulunun ibrasından sonra seçimlere geçilmiş ve Yedikule Şubemizin yönetim kuruluna, MEHMET ÇAĞDAŞ, FUAT PINARBAŞI, HALİT AYDAN, MEHMET GÜRBÜZ, SADULLAH ÇINAR, MEHMET BİLENLER, MEDİHA PLEVNELİ, HAKKI KUMSAR, MUAMMER AYTAR, YUNUS PİLÂVCI, NACİ TEMEL seçilmişlerdir.

Daha sonra yönetim kurulu kendi arasında iş bölümü yapmış ve FUAT PINARBAŞI şube başkanlığına, MEHMET ÇAĞDAŞ şube başkan vekilliğine ve NACİ TEMEL şube sorumlu sekreterliğine getirilmişlerdir.

BEYOĞLU ŞUBEMİZ DE KONGRESİNİ YAPTI

Kongreler kervanına 31 Ekim günü Kasımpaşa Filiz Düğün Salonunda yapılan Beyoğlu Şube Kongresi ile devam edilmiştir. Sabri Tığlı'nın başkanlığında yapılan kongrede çalışma raporunu,Beyoğlu Şube Sekreteri Özer KÖMEK okumuştur.

Daha sonra söz alan üyeler çok çeşitli sorunlara değinmişler ve eleştirilerde bulunmuşlardır.

Şube Başkanı Kemal Abay, yapılan eleştirileri cevaplandırmış ve daha sonra söz alan Rıza GÜVEN son günlerin siyasal ve ekonomik olaylarını yorumlayan bir konuşma yapmıştır.

Daha sonra yapılan seçimlerde Beyoğlu Şubemizin yeni yönetim kuruluna: KEMAL ABAY, ABDURRAHMAN PAKSOY, KENAN KOÇKIRAN, ÖZER KÖMEK,VASFİ KAPTİMUR FIRAT, YALÇIN BURÇER, S.ÇIMLIKAYA,ZİYA TAMÖZ, NESRİN GÖKTUNA, OSMAN EĞRİ seçilmişlerdir.

Şube yönetim kurulunun kendi arasında yaptığı işbölümü sonunda ise Şube Başkanlığına KEMAL ABAY, başkan vekilliğine KENAN KOÇKIRAN, şube sorumlu sekreterliğine de ZİYA TAMÖZ arkadaşlarımız seçilmişlerdir.

TOPKAPI ŞUBEMİZ

Topkapı şubemizin kongresi ise 7 Kasım Pazar günü yapılmıştır. Şube Başkanı Salih Kondal'ın açış konuşmasıyla başlayan kongreye Genel Başkan Vekili Sabri Tığlı başkanlık etmiştir.

Çalışma raporunun okunmasından sonra işçi üyeler söz almışlardır. Zülbiye Aşıcı, Emin Nedim Gülkaç, Yusuf Aydın, Bedriye Bilim, Salih Karaca Nahide Binici,İsmail Akmanoğlu, Muradiye Kılıç, Emine Kılıç, Münir Öztürk, Mehdi Kâhyaoğlu,İzzet Çolakoğlu, Şükrü Çalışkan, Özcan Ceriş,Havva Ba-

TATLI
SERT

AKLIMIZLA İLGİLİ

ABDULLAH SERT

Geçenlerde basınımızdan öğrendik ki, insanlar yeterince eğlenemedikleri için akıl hastası oluyorlarmış. Bunu ileri süren yetkili doktorumuza göre, toplumun içinde bulunduğu koşullar (şart - lar), günlük ekmek kavgası, gelecek kuşkusu, iyi düşünülmeden aceleyle yapılmış bir evliliğin verdiği sorumluluklar, vb.. insanı bunalıma itmekte ve sonuçta aklın dengesi bozulmaktaymış...

KAÇIRMAK İÇİN SEBEPLER

Doktorun haklı olduğu noktalar da var. Diyelim, günlük ekmek kavgasının sonunda eve yorgun argın gelirken bir çilingir sofrası kurmayı düşünseniz (Ramazan'da olmaz ya..) hemen sıkıntı - dan cinler başınıza üşüşecektir. Bir kez, rakı ateş pahası, fıstıklı-mıstıklı birkaç çerez, azcık pastırma ve bir lokma da peynir... Gitti mi en az otuz liranız? Haydi bakalım kurabilirseniz kurun o mütevazi çilingir sofrasını.

Ev kirası, odun parası, yol parası, havagazı su parası ve de eğlenememe yarası... Ardından ruhi bunalım; önce sinir hapları ve de (kese uygunsa) doktora gözükmeler... Tıbbi teşhis:Akli dengenin sarsılması (ya da yitirilmesi).

Sözümüz havyarlı, viskili, şampanyalı eğlenerek doktorluk olmaktan kurtulan, daha iyi bir deyişle doktorluk olmayan para babalarıyla ilgili değil... Biz-bizeyiz; sendika çatısı altında dertlerimizle...

DESEK Kİ, DEVLET BABA BİR ÇARE...

N'apsın devlet babamız? Borçlar; iç borçlar, dış borçlar. İyi eğlenmiş ve kilo tutmuş eski başbakanımızın sonra sonra ortaya çıkan yiğit - likleri... Buzdolabının üst rafı, orta rafı, alt rafı ve de Tanrı korusun dışarısı...Amerikan dolarının düşmesi, Almanya'daki işçilerimizin geri gönderilip gönderilmeyecekleri... Toprak reformu vergi reformu, idari reform, adli reform... Birbiri ardına dertler..

Mesele, para meselesi tabii... Para bulmanın bir yolu da vergi ama, onu da koyacak konu kalmadı. İşletme vergisi, alım vergisi, satım vergisi köprü yapılırsa ve de yıkılmazsa köprü vergisi.. Görüyorsunuz vergilendirilecek konu da kalmıyor. Yine de bizim bir yazıdan esinlenerek aklımıza bir-iki öneri (teklif) geldi (1)

a- Halkı sıkıntıya sokmadan en uygun ve en verimli vergi toplama usul ve çarelerinden biri, düşkünlük ve çılgınlıkları vergiye başlamak ve bunun da miktarını komşulardan seçilecek bir kurula tesbit ettirmek... Ancak şeref, adalet,bilgelik ve bilgiden vergi alınmamalıdır.Çünkü bunlar öyle garip niteliklerdir ki, hiç kimse bunların komşusunda bulunduğunu kolay kabul etmeyecektir.

b- Zekâ, yiğitlik, naziklik de vergiye tâbi olmalı; toplama işi de herkesin kendinden bulunduğunu söylediği miktara göre yapılmalı (Vergi Usul Kanununa göre "beyan esası" dır bu).

Şimdi siz de, bu yazdıklarımıza kulak asarsanız ve de eğlenme olanaklarınız (imkânınız) bulunmazsa, hani doktorun söylediği "kaçırmak" (yani aklınızı) hiç de olmayacak şey değil...

GELİN, BİTİRELİM:

Uzun süredir görüşemediğimizden olacak belki de, sözü uzattık. İsterseniz üzerinde çok lâf edilmiş bulunan şu toprak reformunun "toprak" kısmına yine bir yazarın (2) kitabından yararlana - rak değiniverelim: Yazar, bakın ne demiş:

"...Umuma ait bir toprağa sahip olmak için,oraya ayak basmış olmak yeter mi? Bir topraktan başkalarını, bir an için, uzak tutacak kuvvette olmak, onları bir daha bu toprağa dönmek hakkından mahrum etmeye elverir mi? Bir adam veya bir millet, geniş bir ülkeyi eline geçirsin, bütün insanları ondan mahrum bıraksın da, cezayı gerektiren bir gasbetmeyi böylece yapmış sayılmasın , olur mu? Çünkü o, bütün diğer insanları tabiatın kendilerine ortaklaşa verdiği yiyecek-içeceklerden, oturacak yerlerden paysız bırakıyor... Elde etme işi ne şekilde olursa olsun, her ferdin kendi toprağı üzerindeki hakkı, daima topluluğun hepsi üzerindeki hakka tâbidir... Bunun neticesi şudur: Toplum hali (yani toplum biçiminde yaşama) insanlar için, ancak hepsinin bir şeye sahip olması ve hiçbirinin lüzumundan fazla şeye sahip olmaması halinde faydalı olur"

İşte adamcağız, bundan üç asır önce oturmuş , anlatıvermiş toprak denilen şeyle insan ve toplumun ilişkisini.

Doğrusu karışık işler... Var yok, bir aklımız kaldıysa kaldı, ona sahip olmaya çalışalım en iyisi...

Sağlıcakla kalın.

1- 17. yüzyılda yaşamış ve İngiliz toplumunu uydurma yolculuklarla eleştiren Gülliver'in Seyahatleri adlı kitabın yazarı J.SWIFT

2- 1789 Fransız Devrimi'ne eserleriyle katkıda bulunan 18. yüzyılda yaşamış ünlü yazar J.J. ROUSSEAU'nun Toplum Anlaşması adlı kitabından aktarılmıştır.

---

doğlu, Zeki Küçüközbek, Ömer Lütfı Özer, ışyerlerindeki şikâyetlerini dile getirmişler ve ne yapmak gerektiği konusunda ilgi çekici teklifler ileri sürmüşlerdir.

Daha sonra seçimlere geçilmiş ve Topkapı Şubesi yeni yönetim kuruluna: SALİH KONDAL, E. NEDİM GÜLKOÇ, ENGİN ARIKAN, ALİ ÖZDİLEK,KADİR DEGİRMENCİLER, MEHMET ŞAHİN, MÜNİR ÖZTÜRK, İBRAHİM SÜMERALP, ALİ AVCI, MÜLKİ EBEKÖY, SELAHATTİN CAN seçilmişlerdir.

BAKIRKÖY ŞUBE KONGRESİ 14 KASIM'DA

Dergimiz baskıya girdiği sırada yapılmamış tek şube kongresi olarak Bakırköy Şube Kongresi kalmıştır. Öğrendiğimize göre bu kongre de 14 Kasım Pazar günü yapılacaktır.

Tekstil Dergisi olarak, yönetim kurullarında görev alan bütün arkadaşlarımıza ve yeni şube yöneticilerine namuslu mücadelelerinde başarılar dileriz.

İNCELEME

Toprak Reformu Neden Yapılıyor ?

Günümüzde çalkanan Türkiye'de aylardır toprak reformunun sözü edilmekte, hükümet buhranlarına yol açmakta, her gün siyasi hava değişmektedir. Gerçekten de toprak reformunun işçi ve köylülerimizin yaşamalarına önemli etki yapacağı beklenmektedir. Fakat bu etki nasıl ve hangi yönde olacaktır ? Bu soru üzerinde durmak ve bilgi sahibi olmak, işçi ve köylüler için son derece önemlidir.



köylüler yıllardan beri toprak reformunu beklediler

HÜKÜMET TOPRAK REFORMUNU YAPMAK ZORUNDADIR

Çünkü bugün tarımdan elde edilen gelir tarımda çalışan nüfusa göre azdır. Köylünün eline, çok az bir gelir geçmekte ve köylüyü yoksulluk içinde bırakmaktadır.

VERİMSİZ TARIMDAN VERGİ ALINAMIYOR

Bu yüzden tarımdan devlet hazinesine giren gelir yok denecek kadar azdır. Çünkü düşük gelirli köylü az vergi vermekte ve hatta hiç vermemektedir. Bugün ayda brüt bin ikiyüz lira alan bir işçi vergiydi, sigortaydı, pul parasıydı derken, devlete yılda 2 bin 697 lira 60 kuruş vergi ödemektedir. Buna karşılık 70-80 dönüm toprağı olan bir köylü hemen hemen hiç vergi ödememektedir. Burada işçiler için haksızlık var sanılırsa da bu biraz yanlış bir düşünce olur. Çünkü 70-80 dönüm toprağı da olsa, köylüler topraklarını o kadar eskimiş usullerle işlemektedirler ki, gelirleri vergi alınamayacak kadar düşük olmaktadır. Çünkü 70-80 dönümlük toprak için bir traktör, bir biçerdöver almak, uçakla ilâçlama yapmak çok pahalıya mal olacağından toprak babadan kalma usullerle işlenmekte, havaların uygun gitmediği yıllarda köylü değil toprağından gelir elde etmek, bazan aç bile kalmaktadır.

FABRİKA MALLARI DA DAHA ÇOK ALICI BULACAK

Toprak reformunun yapılmasının zorunlu oluşunun bir başka sebebi de, memleketimizde kurulu fabrikaların ürettiği mallara yeni alıcılar bulmaya zorunlu oluşumuzdan dolayıdır.

Gerçekten de köylülerin büyük bir çoğunluğu, ihtiyaçlarını kendi üretmekte, fabrika mallarını almamaktadır. Sözgelimi toprağının bir köşesinde küçük bir bağ kuran köylü, bu bağlardan elde ettiği üzümlerden pekmez yapmakta ve şeker ihtiyacını karşılamaktadır. Şekeri daha çok çay-kahve için kullanmaktadır. Bu ise şeker fabrikalarının daha çok şeker işlemesine engel olmaktadır.

Bir başka örnek, hayvanları olan bir köylü, koyunlarının yününden, tiftiğinden yün iğirerek kazak ihtiyacını, derilerinden çarık yaparak ayakkabı ve deri ihtiyacını karşılamaktadır. Oysa yeni yün fabrikalarının, yeni ayakkabı ve deri fabrikalarının açılması, daha önce kurulmuş olanların daha çok mal üretmesi için bu köylülerin, bu çeşit ihtiyaçlarını pazardan satın alır hale gelmesi gereklidir.

TARIM GELİRLERİ SANAYİYE AKMALIDIR

Eğer köylünün toprağı, toprak reformu yapıldıktan sonra makinelerle ekilir, biçilir, sürülürse, sun'i gübre ile bilimsel olarak gübrelenirse, toprağın verimi artacaktır. Bu yüzden de köylünün mamul mallar dediğimiz, fabrika malları alması daha da çoğalacaktır. Bu ise, açıkça görülüyor ki, tarım gelirlerinin sanayiye akması demektir. Köylü kazançlarının sanayiye akması ülkemizin sanayileşmesi yönünden mutlaka gereklidir.

İşte bütün bu sebeplerden dolayı hükümet toprak reformunu yapmak zorundadır ve göründüğü kadarıyla yapacaktır da...

TOPRAK REFORMUNDAN EN ÇOK KİMLER YARARLANACAKTIR

Toprak reformu deyince yalnızca toprağın köylüye dağıtılması anlaşılmamalıdır. Bu modası geçmiş bir toprak reformu anlayışıdır. Bugün yapılacak toprak reformu yalnız toprağı dağıtmakla yetinmeyecek, aynı zamanda toprağın ileri usullerle işlenmesini de sağlayacaktır. Yani karasaban tarımından, makineli tarıma geçilecektir.

Öyleyse toprak reformundan ilk önce bu makineleri yapanlar yararlanacaktır. Traktör, cip, biçerdöver, kamyon ve tarım aletleri yapanlarla satanlar toprak reformundan en kazançlı çıkan kişiler olacaktır.

Toprak reformu yapılınca devlet gelirleri de önemli derecede artacaktır. Bu gelir artışı iki

yoldan olacaktır. Önce devlet verimi yükselen, dolayısıyla geliri artan topraktan dana çok vergi alma imkânına kavuşacaktır.

İkincisi, toprak reformu sırasında köylüye dağıtılacak olan hazine arazileri, hibe edilmemekte, çok uzun vadeli borçlandırmalarla da olsa köylüye satılmaktadır. Öyleyse devlet bu güne kadar ağaların ve bazan da köylülerin hiçbir ücret ödemeden işleyip durdukları hazine arazilerinin satışından da bir gelir elde edecektir.

Toprak reformunda kazançlı çıkacak olanlar arasında ayçiçeği yağı, pamukyağı, konserve gibi tarımdan elde edilen ürünleri işleyen imalâtçılar, fabrikatörler de vardır. Çünkü toprak reformuyla tarım makineli olarak yapılmaya başlanınca aynı topraktan elde edilen ürünün miktarı artacaktır. Bu yüzden de çok olarak elde edilen bu ürünlerin fiyatları ucuz olacaktır. İşte fabrika ve imalâthanelerinde bu çeşit tarım malları işleyen fabrikatörler, bu ürünleri ucuz ve bol bulma imkânına kavuşacakları için toprak reformundan kazançlı çıkanlar arasına gireceklerdir.

KOOPERATİFLEŞMEK ZORUNLUDUR

Makineli tarım yapılabilmesi için küçük veya büyük toprak sahiplerinin kooperatifler ya da tarım anonim şirketleri içinde birleşmeleri gerekecektir. Çünkü bu şekilde birleşmiş topraklar için traktör almak, biçerdöver almak, cip almak, ürünleri taşımak üzere kamyon almak, hattâ havadan ilâçlama ve gübreleme için uçak almak imkânı doğacaktır. Aksi takdirde 50-60 dönüm toprak için bunları almaya kalkmak mümkün olmayacaktır. Çünkü astarı yüzünden pahalı olacaktır.

KÖYLÜLER DE KAZANACAK AMMA...

Bu durumda ileri usullerle işlenen topraklardan bol ve iyi ürün elde edilince toprak sahipleri de, yani köylüler de kazançlı olacaklardır. Amma burada da asıl kazançlı olanlar, küçük topraklı köylüler değil, üründen daha fazla pay alacak olan büyük topraklı köylüler olacaktır.

KİMLER ZARAR GÖRECEK

Toprak reformu ile hazine arazisini gasbetmiş olan toprak ağalarının elinden bu topraklar alınacaktır. Bu yüzden bunlar toprak reformundan zararlı çıkacaklar ve reformun yapılmaması için de, ellerinden geleni yapacaklardır, yapmaktadırlar da...

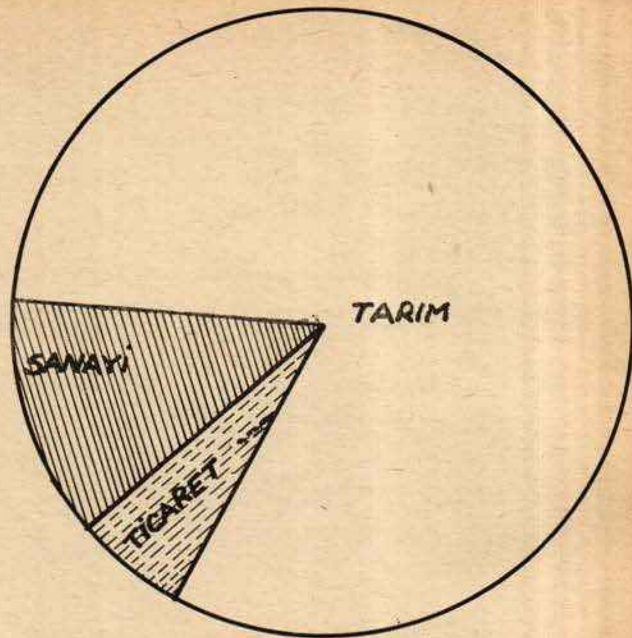
Bu arada kendi şehirlerde oturup, toprakta bizzat çalışmayan, hiç olmazsa topraklarının başında bulunmayan ve topraklarını yarıcılar, marabalar elinde babadan kalma usullerle, meselâ karasabanla işletenlerin toprakları da ellerinden alınacaktır. Bu yüzden bunların da toprak reformundan zararlı çıkmaları kaçınılmaz bir sonuçtur.

TARIM ALANINDA ÇALIŞANLAR NE KADARDIR ?

Tarımda çalışan nüfus 9.750.269 kişidir. Bu rakam içinde 21.719 kişi işveren durumundadır. 376.866 kişi tamamen topraksız olup tarım işçisi durumundadır

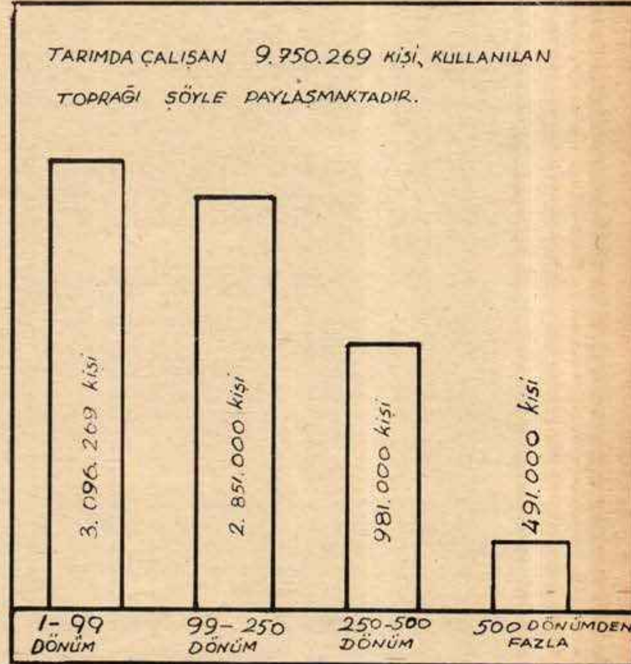
Kendi toprağını kendisi işleyenler 3.014.433 kişidir. Bu rakam aileyi göstermekte, aile fertlerinden çalışabilecek olanları da gene bu toprakta ücretsiz çalışmaktadırlar; bunların sayısı 6.311.500'dür.

Görüldüğü gibi, tarımda çalışanların büyük çoğunluğunu kendi toprağını kendi gücü ile işleyenler teşkil etmektedir. Biz bunlara "küçük topraklı" diyoruz. Küçük topraklıların, yoksulluk içinde oldukları, yetiştirdikleri ile, kıt kanaat geçindikleri bir gerçektir.



KULLANILAN TOPRAĞIN DAĞILIMI

Tarımda çalışan bu 9.750.269 kişi kullanılan toprağı şöyle paylaşmaktadır:



Toprak reformu sonucunda tarım alanında çalışan her aileye yeterli toprak düşmeyeceği açıktır. Tarım işletmelerinde ve kooperatiflerde

Bu rakamlardan da görülebileceği gibi zaten büyük çoğunluk küçük topraklıdır. Bu küçük topraklıların elinden toprak alınamayacağına göre toprak reformu, bu alanlarda üretimi arttırma tedbirleri getirmek zorundadır.

devamı sayfa 19'da

...
3. cü İş Mahkemesi
Sayı:

Esas No:971/393 D.İş
Karar No:971-61

Hakim: Cemal Yayvak 9612
Katibi: Nevzat Argenç

Müteriz : Tekstil İşçileri sendikası (Tekstil)
vekili : Av: Abdullah Seft
Karşı Taraf : Çift Geyik Karaca
Hayrettin Karaca ve kardeşleri Kool. Şt. Topkapı Davutpaşa kışla caddesi yılanlı ayazma sokak No: 1
İtiraz Olunan Karar: İstanbul Bölge çalışma müdürlüğünün 6/10/971 tarih aidat 971/331 sayılı kararı.

kanun birçok sendikaların birlikte yaşamasını hedef tutmuş olup 1317 sayılı kanunun 23 ncü maddesinin senatonun görüşülmesi sırasında tutanaktan aynen alındığı veçhile senatör Rıza Işıtan (Kurulu bulunduğu iş kolunda yetki almış sendika mevcuttur. fakat öyle bir iş yeri sendikası mevcutki iş yerindekilerin %90 nın iştirak ediyor. Ama yetki almış iş koluna dahil değildir şimdi bunun aidatlarını iş verenden tahsil edebilirmi? edemiyecekmi ?) çalışma bakanı Seyfi Öztürk ise :(Sayın başkanım derhal arz edeyim madde metnine göre edebilecektir. hiç bir mani yoktur .) diye cevap verdiği gerek yukarıda zikredilen maddenin sarahatı ve gerekse bu maddenin müzakeresi sırasında da Büyük senatoda açıklandığı veçhile işkolunda yetki almış sendika mevcut olsa dahi , bunun dışında kalan 1/4 üyeyi temsil eden sendikanın talebi ile aidat kesilmesi iktiza ettiğinden, Bölge çalışma müdürlüğünün işin esasını tetkik edip buna göre bir karar verilmesi iktiza ettiğinden 6/10/971 tarihli kararının iptaline kararın taraflara tebliğine 12/10/971 tarihinde karar verildi.

Hakim 9612

İŞTE

MAHKEME KARARI UYGULANM

Çift Geyik Karaca Fabrikası'nda Teksif ile onun yardakçısı fabrika müdürünün işçilere yönelttiği haksızlıklara bir yenisi daha eklenmiştir. Bu defa, Bölge Çalışma Müdürlüğü'nün açık desteğini de alan işverenin işyerindeki 553 işçiden 395' inin TEKSTİL Sendikası üyesi olduğunu resmen ortaya koyan belgelere rağmen, TEKSTİL adına aidat kesmemekte devam etmektedir. İşverenin, işçilerin sendika seçme özgürlüğünü hiçe sayan bu davranışı tepki uyandırmıştır.

Bilindiği gibi bir süre önce TEKSTİL Sendikasının işçilerden yana kararlı tutumundan ürken işveren, karısını, kızını, oğlunu, hısımını, akrabasını işçi listelerinde göstererek yetkiyi Teksif'in almasını sağlamıştı. Sendikamızın bu konuda yaptığı bütün çabalar sonuçsuz kalmış ve Karaca işyerinde çalışan işçi kardeşlerimiz üye olmadıkları sendika tarafından temsil edilmek zorunda bırakılmışlardır.

Şayet halen Karaca işyerinde yetkili olan sendika, işçilerden yana saf tutup, patrona karşı işçilerin haklarını savunsaydı TEKSTİL Sendikasının buna hiç bir itirazı olmayacak, tam tersine TEKSTİL elinden geldiğince destek olmaya çalışacaktı.

Ne var ki, yetki meselesini böylece bir punduna getirip halleden Teksif, işverenin yurt dışında olmasından yararlanan fabrika müdürü ile elele vererek işçilerin başına yeni çorap örmeye başlamıştır.

TAZIYA TUT TAVŞANA KAÇ

Üye olmadıkları bir sendika tarafından temsil edilmek zorunda kalan Karaca işçileri ilk haksızlığa işverenin daha önce ödediği primler meselesinde uğramışlardır. Toplu sözleşme imzalanmadan önce işveren, işçilere kendiliğinden saat başına 50 kuruş tutarında zam yapmıştır. Fakat bu zammı yaparken,"toplu sözleşme imzalandıktan sonra, bu zammı vermeyeceğim ama.." demeyi de ihmal etmemiştir.

Nitekim sözleşme imzalandıktan sonra işveren, bu zammı ödemekten vazgeçmiştir. Sözleşmeyi imzalamış olan ve yürütmekte görevli olan Teksif, sözleşmede yer alan açık bir hüküm dolayısıyla, işverenin bu zammı kesme kararına karşı çıkmıştır.

«standart duruş müddeti
da tatbik olunur.
C) Yeni tipler için tecrübe imalâtı (en fazla 3 ay müddetle)

PRİMLER:

Madde 39 — Bu sözleşmenin akdi tarihinde işyerinde uygulanmakta olan mevcut prim sistemleri aynen devam edecektir. Ancak, işyerinde uy

Ne var ki, işverene karşı çıkıp, uyuşmazlığa düşerek grev kararı alan Teksif'in bu sözde işçiden yana çıkışı ömürlü olmamıştır. Teksif bir yandan grev kararı alarak işçilerden yana görünmeyi becermiş, yani işçilerin ağzına bir parmak bal çalmıştır. Fakat ardından bu grev kararı bir yılan hikâyesine dönmüştür.

GREV KARARI N'OLDU ?

İşverenin safında yer tutan Teksif, grev kararı almış, fakat bir türlü uygulamamıştır. İşveren de bundan aldığı cesaretle zammı ödememeye devam etmiştir. Grev kararı süs misali duvara asılmış , sendika tarafından unutulup gitmiştir. İşçilerden her ay daha önce aldıkları zam tıkır tıkır kesilmekte ve yetkili sendika buna açıkça göz yummaktadır.

KARAR...

AYACAK MI ?

AL ŞANA BAHŞİŞ

Eh, işverenle sendika bu kadar sıkıfıkı olunca bunun bahşişi de gecikmeden gelmiştir tabii. İşveren fabrikada 395 tane TEKSTİL üyesi işçi bulunmasına rağmen, bu arkadaşlarımızın aidatlarının, sendikaları TEKSTİL adına kesilmesine yanaşmamıştır. Böylece kendisine gösterdiği yakınlıktan dolayı Teksif'e bir çeşit armağan, sözün kısası bahşiş vermiştir.

Bunun üzerine sendikamız, Bölge Çalışma Müdürlüğü'ne başvurarak bu haksızlığın düzeltilmesini istemiştir. Bölge Çalışma Müdürlüğü, apaçık gerçekler karşısında Sendikamızın haklılığını kabul etmek zorunda kalmış ve bunu resmi bir yazıyla taraflara bildirmiştir.

K A R A R :Hadise ve vâki talep bu esaslar çerçevesi dahilinde tetkik olunduğunda:

Yukarıda da temas ve işaret edildiği üzere halen işyerinde çalışmakta olan (553) işçiden (395) tanesinin üyeliğine sahip olan Tekstil Sendikasının bu suretle işyerindeki işçi miktarına nisbetle buradaki üyelerinin sayısı itibariyle kanunen muayyen olan dörtte bir çoğunluğu sağlamakta olması sebebiyle talebinin kabulüyle 274 sayılı kanunun 1317 sayılı kanunla muaddel 23/2.maddesi gereğince mevzu'ubahis Hayrettin Karaca ve Kardeşleri Koll.Şti.işverenliğinin adıgeçen Sendika adına işyerindeki işçilerinden aidat kesilmesine devam olunmasına ilgili merciler nezdinde itirazı kabil olmak üzere karar verildi. 30/Haziran/971

Ali Rıza Kangan
Bölge Çalışma Md.V.

Bölge Çalışma Müdürlüğü'nün bu açık kararına rağmen, işveren gene bildiğini okumakta devam etmiştir. Temmuz ayının başında kendisine Bölge Çalışma Müdürlüğü'nün kararı tebliğ edilmiş olan işveren, halâ aidat meselesinde bildiğini okuması üzerine sendikamızın yaptığı baskıya dayanamayarak tam üç ay kadar sonra 24.Eylül günü Bölge Çalışma Müdürlüğü'ne başvurarak aidat meselesinin halâ açıklığa **kavuşmadığını** iddia etmiştir.

HAYRETTİN KARACA VE KARDEŞLERİ KOLL. ŞTİ. çift geyik karaca

Bölge Çalışma
Müdürlüğüne
İSTANBUL

İstanbul 24 Eylül 1971

1970 yılı Ekim ayına kadar işyerimizde Tekstil Sendikası ile yapılmış olan Toplu İş Sözleşmesi yürürlükte idi. Bu tarihlerde Teksif Sendikasında işyerimizde aza kayıt etmek için faaliyete geçmiş ve kanuni çoğunluğu sakladığı gerekçesiyle işyerimizde yetki sahibi olabilmesi için Bölge Çalışma Müdürlüğüne müracaat etmiş idi. Neticede ortaya bir yetki

İşverenin bu yazısını akıl almaz bir şekilde yorumlayan Bölge Çalışma Müdürlüğü, üç ay önce verdiği kararı değiştirivermiştir. Üstelik bu konudaki kanun maddelerini pervasızca çiğneyerek... Bölge Çalışma Müdürlüğü kararında; "aidatın işyeri ve işkolunda yetkili olan Teksif Sendikasına kesilmesi gerekir.." gibi kanunun açıkça çiğnendiği bir ifade kullanmıştır.

... Çalışma Genel Müdürlüğünce bu konuda gönderilen listeden tesbit edilmiş bulunduğundan bu durum karşısında 274 sayılı kanunun 1317 sayılı kanunla muaddel 23/2 maddesi gereğince işkolunda yetkili sendikanın mevcudiyeti halinde, aidat kesilmesi hakkının yalnız o sendikaya tanınması mümkün olduğundan mezkür mahal işvereninin o işkolunda ve işyeri seviyesinde yetkili bulunan Teksif Sendikasına üye işçilerden üyelik aidatı kesme zorunda olduğuna, Tekstil Sendikasının bu işyerindeki üyelerinin ücretlerinden üyelik aidatı kesme zorunda bulunmadığına,

İlgili merciler nezdinde kabili itiraz olmak üzere karar verildi. 6.10.1971

Gelildi
9.10.1971

Cemaleddin Turkant
Bölge Çalışma Müdürü

Ne var ki, şimdiye kadar sarı sendikalara ve işverenlere karşı hırçın ve namuslu mücadelesiyle işçilerin haklarının korunmasında daima işçilerden yana saf tutan TEKSTİL kuru gürültüye papuç bırakmamıştır.

AL SANA KANUN

Bölge Çalışma Müdürlüğü'nün ve işverenin haksız ve kanunsuz durumunu tesbit eden Sendikamız, derhal mahkemeye başvurmuştur.

Sendikamızın itirazını haklı bulan İstanbul 3. İş Mahkemesi verdiği kararla işverenin ve bu sarı sendikanın hesaplarını altüst etmiş ve Bölge Çalışma Müdürlüğü'nün kanunsuz kararını kökünden bozmuştur. Mahkeme kararında: "..karşı sendika işkolunda yetkiyi almış dahi olsa, bunun dışında, 1/4 üyeyi ve daha fazlasını temsil eden sendikanın talebi ile aidat kesilmesi gerekir.." demiştir.

İstanbul 3. İş Mahkemesi'nin verdiği ve kanunsuzluğu meslek edinenlere bir şamar gibi cevap veren bu karardan sonra, Bölge Çalışma Müdürlüğünün hatasını anlayarak hemen yanlışını düzeltmesi gerekirdi.

Ne var ki, mahkemenin karar vermesinden bu yana bir aya yakın süre geçmiş olmasına rağmen, herhangi bir işlem yapılmamıştır. Yani mahkeme kararları açıkça dinlenmemektedir.

Nitekim, Bölge Çalışma Müdürlüğü'nün karar vermeyi geciktirmesi üzerine, Sendikamız konuyu Çalışma Bakanlığı'na iletmiştir. Öğrendiğimize göre Çalışma Bakanlığı Sendikamızın görüşünü uygun ve isabetli bulmuştur. Bakanlık bu konuda bütün işyerlerine bu çeşit yanlışlıklar yapılmaması için bir genelge yayınlayacaktır.

Ne diyelim, utanmasını bilmeyenler, işçinin ekmeğiyle oynamaktan vazgeçmeyenlerin kulağına küpe olsun...

SANAT VE KÜLTÜR SORUNLARINA AYIRDIĞIMIZ BU SAYFAMIZDA İŞÇİLERİN, ÇALIŞANLARIN, EMEKÇİLERİN DERTLERİNİ, DİLEKLERİNİ DİLE GETİREN, ONLARIN HAYATLARINI ANLATAN HİKÂYELERE, ŞİİRLERE, MASALLARA YER VERECEĞİZ. AYRICA BİZE HİKÂYE VE ŞİİRLERİNİ YOLLAYAN İŞÇİ ARKADAŞLARIN YAZILARINA DA SEVE SEVE YER VERMEK İSTERİZ.



BEKİR YILDIZ

Bu sayımızda sizlere kendisi de sizler gibi bir emekçi olan hikâyeci BEKİR YILDIZ'ı tanıtıyor ve bir hikâyesini kayınlıyoruz.

BEKİR YILDIZ hikâyelerinde işçilerin köylülerin hayatlarını anlatmakta, onların çile dolu yaşantılarını çarpıcı ve namuslu bir dille hikâye etmektedir.

Hikâyeciliğimizin yüzünü ak eden bu sanatçı arkadaşımızın hikâyesini severek okuyacağınızı sanıyoruz. İlerideki sayılarımızda BEKİR YILDIZ arkadaşımızın başka hikâyelerine de yer vereceğiz.

bahtiyar amele

Ford durdu. Önce, arabası gibi giysileri de yeni olan, bir adam çıktı dışarıya.

«Haber vereyim,» dedi, Âcil Servise doğru yürürken.

Arabada kalan iki kişi, hastanenin az ötesinde duran denize baktılar. Deniz, akşam güneşinin yorgun ama renkli ışıklarıyla canlıydı henüz.

Zaman, birkaç çizgi daha eksiltti denizden. Âcil Servise giden adam, dönmedi hâlâ. Bu sıra, arabanın içinde bir kıpırdanma oldu. Amele, sırtını, yumuşak, kadife örtülü koltuğa dayadı. Yanındaki adam sert sert baktı ona.

«Kirleteceksin,» dedi. «Yaslanma.»

Amele, sırtını, yumuşaklıktan aldı. İki eliyle ön koltuğa tutundu. Adam, bu kez döşemeyi çizen ellere baktı. Ama sivri bakışları, yumuşadı yavaş yavaş. Şirin şeyler anımsamıştı bu sıra. Amelenin harç karan, kardığı harcı paslı, yırtık ağızlı tenekelerle üst katlara taşıyan bu eller, şimdi de yanındaki adamı, başka dünyalara taşıyordu. Fenerbahçe koyundan, Büyükadaya, yarışa kaldırdıkları kotranın, sancak direğini anımsıyordu adam. Bu direğe kazınmış birkaç yürek ve pekçok sevgili ismi vardı. Adam belli belirsiz gülümsedi. Amele, bacaklarında soğumaya başlıyan kırık ve kanın verdiği acıyla inledi. Azarlandığını unutup sırtını yeniden koltuğa dayadı.

Bu sıra Fordun sahibi geldi. Öfkeliydi.

«Boş sedye yokmuş,» dedi. «Nöbetçi doktor, siz getirin diyor.»

Arkadaşı, yassı yassı sordu.

«Peki, şimdi ne olacak?»

«Bilmem,» dedi, Fordun sahibi.

«Sana söylemiştim ama, bu herifle uğraşmaya değmez diye.»

Ardından, ikisi birden, ameleye baktılar. Onun kemikleri, atalarına oranla birkaç numara ufalmış, benzerliği yitmemiş, sadece gözleri ve kaşları kalmıştı. Bu gözlerin ve kaşların gürlüğünü de, çimonto tozu silmişti. Dudakları, suya hasret bitkiler gibi çekilip büzülmüş, eti incelen yüzünde burnu, kendisinin değilmişçesine irice duruyordu. Ancak kulaklarındaki kıkırdaklar, umutlara yelken açmak istercesine yoksulluğa yenik düşmemişlerdi.

Kendisine hâlâ bakmakta olan iki insandan utandı amele. Gülümsedi onlara.

Fordun sahibi, ansızın kapıyı açtı.

«İn,» dedi.

Amele bir ayağını dışarı attı. Ötekini kaldıramadı ama.

«Yürüyemem kurban,» dedi. «Kemiklerim ufalanmıştır, herhal.»

Fordun sahibi duraladı. Sonra kollarını uzattı.

«Haydi,» dedi ameleye. «Sana yardım edeceğim. Yürü.»

Amele, güç aldı adamdan. Ayağa kalktı. Birkaç adım yürüdüler. Pekçok kırık vardı iki bacakta. Kırıklar ayrıldı biraz daha. Kurumuş kanlara tazeleri bulaştı. Çorap yerine, çimento torbasından yırtılmış kâğıtlar örtüyordu dizden aşağısını. Kâğıt çorap yeniden kanlandı. Daha fazla yürüyemedi. Çiçekliğin kenar taşları üzerine oturdu.

«Mümkünü yoktur,» dedi, acı bir sesle. «Size de eziyet ediyem.»

Arabada oturan adam da geldi bu sıra. Amelenin bacaklarına baktı. Yüzü ekşimişti.

«Fena çarpmışsın,» dedi, arkadaşına. Sonra arabaya doğru yürüdü. Ezilmiş çamurluğa baktı bir süre.

«Doktorla bir kez daha konuşayım,» dedi, Fordun sahibi. «Şu sedyeyi bulsunlar artık.»

Amele, bacaklarını uzattı. İki elini, çiçekleri besliyen topraktan güç almak istercesine geriye dayadı. Bacaklarından hâlâ ince ince kan akıyordu. Açık dudaklarının gerisinde görünen dişleri, toz-toprak, çimento karışımıyla kül rengiydi. Uzaklara bakan kara gözleri yorgundu. Gerçi onun için yorgun olmakla, olmamak arasında belli bir çizgi yoktu. Sabahları işe gitmek için çıktığı han odasından, hastayım diye, hastaneye gitse, hiçbir doktor geri çevirmezdi kendisini. Ama, dinlenmek, hasta olduğunu sanmak, ona göre değildi. Bacaklarında, soğumaya başlıyan kan, yeniden acılandırdı onu. Acısını dağıtmak ister gibi çevresine bakındı. Az sonra içine gireceği yapının yüzüne baktı. Ansızın yüreğine sıcak bir sevinç geldi. O, bu yapıyı anımsamıştı. Yıllar önce, toprağı çukurlaştırıp temeli açan oydu. Yılın dört mevsimini, birkaç kez yaşamıştı burada. Açtığı temelin üzerinde sütunlar yükselmiş, sütunların üstü, arası, onun taşıdığı harçlarla doldurulmuştu. Bakışlarını, az ötedeki küçük bir yapıya aldı. Burada amele barakası vardı o yıllar. Bu sıra da, acı, tatlı günler geçirdiği arkadaşları geldi aklına. Hakkı, Şakir, hastalanıp köye dönmüşlerdi. Bazıları ölmüş, bazılarının da izini yitirmişti. İçini, bittikten sonra hiç göremediği öteki süslü yapılardan ayrıcalığı vardı bu yapının. Belli belirsiz güldü. «Kader,» dedi, kendi kendine. Sonra, bu yapı için taşıdığı harcı, omuzlarında hissetti. «Bin,» dedi. «Binden çok bin.» Yeniden güldü. «Nasipmiş,» dedi. «İçini görmek böylesine güne saklıymış.»

Bu sıra, başucunda dikilen iki kişi gördü. Birşeyler konuşuyorlardı aralarında.

«Sana söyledim,» diyordu birisi. «Gazlayıp gidecektik. Değmez böylelerine.»

«Fena mı oldu Tanju,» dedi, Fordun sahibi «Getıp gördük hastanelerini.»

«Şimdi ne olacak peki?»

«Getirin, diyor doktor. Sedyeler boşalmamış hâlâ.»

Bir teneke kumdan ağır olmıyan ameleye biraz yaklaştılar. Birisi belden yukarısını kavradı. Ötekisi, bacaklarını birleştirip tuttu. Yerden kestiler onu. Birkaç adım ilerlediler. Amele bağırdı ansızın.

«Bacaklarımı bırak, kurban,» dedi. «Beter acımıştır.»

«Sabırlı ol,» diye çıkıştı, Fordun sahibi. «Az kaldı.»

Amele dişlerini sıktı. Acı duyduğunu belli ettiği için utandı hattâ. Gülümsemeye çalıştı. Onbeş yirmi adım sonra, dar bir koridora girdiler. Koridorun orta yerindeki odaya vardıklarında, amele bayılacak gibiydi. Bazan, gözlerinde, beyaz duvarlar, siyahmış gibi siliniyor, bazan da asılı lâmbalardan yayılan ışıklar, gözbebeklerini kurcalıyordu.

Uzattılar. Doktor kırık bacakların üzerindeki çimento torbasından yapılmış çorapları çözdü. Ter, kan, toz-toprak ve çimento karışımının kapladığı deri, delik-deşikti. Kırılan kemikler, deriyi, yer yer yırtıp dışarıya pırtlamıştı. Çökük bazı yerler de kurumuş kanla doluydu.

«Fena kırılmış,» dedi doktor. «Sağ dizkapağı da parçalanmış.»

Bu sıra, iki arkadaş, ellerini çırpıp amelenin tozundan toprağından arınmaya çalışıyorlardı.

Az sonra, bir sedyeye yatırdılar. Uzun, dar koridora doğru sedye dönmeye başladı. İki kişi sürüyordu onu.

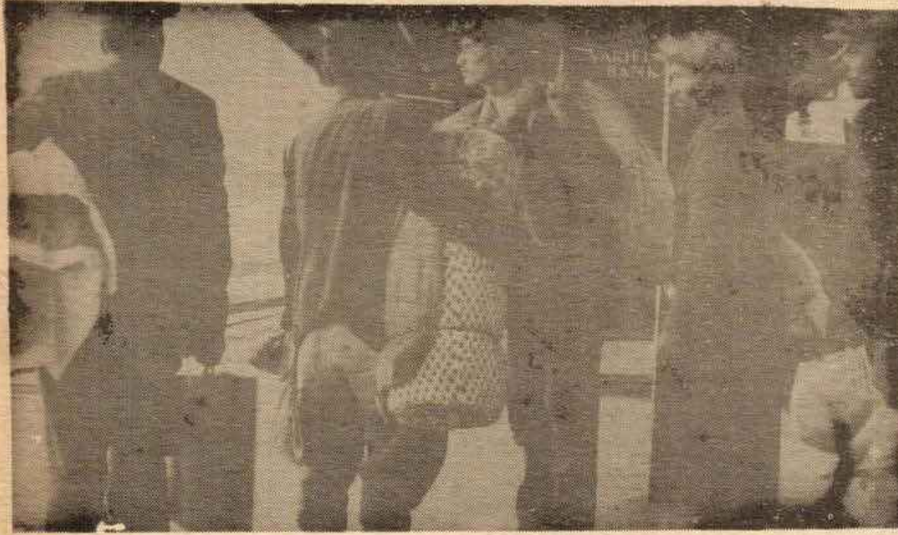
Amele, acısını unutmuştu gene. Hele, kendisini bildi bileli, bedenini yatırdığı sert yerlere karşılık şimdi yumyumuşak sedyede uzanınca, iyice silkelendi acısından. Yeni bir yapı için çekmekte olduğu harçların yorgunluğu, sedyenin içinde ufalanıp eriyor, lâstik tekerlekler döndükçe, kayıyor, akıyor, gittiği hiç belli olmuyordu. Ancak, ara sıra, tavanda asılı olan lâmbalar, bulutların arasındaki güneş gibi bir batıp bir çıkıyordu. «Tavanlar çatlamamış,» dedi kendi kendine. «Özlü harç çekmiştim zaten.» Sonra, bakışlarını, kendisini taşıyan iki kişiye çevirdi. Taşındığını düşündü. Başkalarından ilk kez hizmet gördüğüne sevindi. Taşıyıcılara daha bir sıcak baktı. Ama onları iyice göremiyordu. Başucunda beyaz lekeler gibiydi onlar. Koridorun sonuna gelmeden, sağa döndüler. Sedyenin yumuşak, yaylı tekerlekleri hiç incitmedi onu. Sanki ayakları kırık değildi şimdi. Kuş tüyünden doldurulmuş bir yatağın içindeydi o. Çevresinde el pençe bekliyen pek çok insan vardı. Kuş tüyü yatak uçuyordu. Kendisi de orta yerindeydi. Bir pencere, ya da bir kapı açılıyordu. Önünde, yumuşak, mavi sularla bir deniz vardı. Gözlerini açıp kapadıkça, deniz, çam ağaçlarının mırıldandığı tatlı bir ezgiyle büyüyor, çoğalıyor, kocaman bir orman oluveriyordu.

Sedye durdu. Az sonra doktor, kesilecek bir bacaktan söz etti hemşireye. Amele hâlâ ilk kez tattığı yumuşaklığın ve hizmet görmenin mutluluğunu yaşıyordu. Konuşulanları duymadı bile.



dış olaylar ve türkiye

karın doyurmak için düştük el kapılarına



Almanyaya gidebilmek için bekledik tren istasyonlarında...

Almanya İşçilerimize Yol Vereceğini Açıkladı

Almanya önümüzdeki aylardan itibaren yabancı işçi ve özellikle Türk ve Yugoslav işçisi almayacağını resmen açıklamıştır. Alman Hükümeti, ayrıca halen Almanya'da çalışmakta olan işçilerimize de yol verileceğini belirtmiştir.

Bu haber gerek Erim Hükümetini, gerekse işçileri kara kara düşündürmektedir.

Erim Hükümeti kara kara düşünmektedir; çünkü bugün yabancı ülkelerden alınan makine, motor, sanayi ürünleri gibi çok önemli malların parasını ve yabancı memleketlere olan borçlarımızı Almanya'da ve Avrupa'nın öteki ülkelerinde çalışan işçi kardeşlerimiz sayesinde ödenmektedir. Gerçekten de Türkiye'nin döviz (yani yabancı memleket parası) ihtiyacının büyük bir kısmı Almanya'daki işçi kardeşlerimizin yurda gönderdikleri veya gelirken getirdikleri dövizlerle karşılanmakta idi. Bu gelir kesildiği takdirde, Türkiye maliyesi açık verecek ve yabancı memleketlerle yaptığımız alış-veriş allak bullak olacaktır.

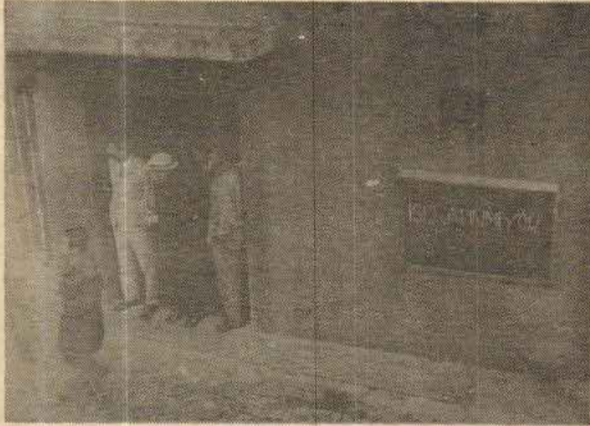
KAMBUR ÜSTÜNE KAMBUR

Öte yandan bir çoğumuzun babası, annesi, kardeşi, hısımı, akrabası Alamanya ve öteki Avrupa ülkelerinde çalışmaktadırlar. Yurdumuzda çalışarak iş bulamayıp gâvur ellerinde ekmek parası

nafaka çıkarmaya çalışan işçi kardeşlerimizin oralardan gönderecekleri üç-beş kuruşa muhtaç olan pek çok insan vardır Türkiye'de. Bu kişiler bu durumda derin bir sefaletin koynuna itilmiş olacaklardır. Üstelik Almanya'da iş bulamayıp yurda dönmek zorunda kalan işçileri de oldukça karanlık günler beklemektedir. Zaten işsizliğin kasıp kavurduğu ülkemizde Almanya'dan dönen bu kardeşlerimize yeterli iş bulmanın imkânı olmadığı açıktır. Bu durumda işçiler, bir kere daha kendi aralarında rekabete başlayacaklar, biri ötekinden daha ucuza çalışarak iş bulmaya çabalayacak ve böylece ister istemez ücretler düşecektir. Bunun zararı ise eninde sonunda gene biz işçilere dokunacaktır.

BU NEDEN BÖYLE OLDU ?

Almanya gibi dışardan bakılınca fabrikaları harıl harıl çalışan, dünyanın dört bir yanına mal satan bir ülkenin böylesi bir zorluğa düşmesi pek akla uygun gelmemektedir. Oysa kazın ayağı böyle değildir. Bugün Alman sanayiinde patlak veren bunalımın kökleri çok derinlere uzanmaktadır.
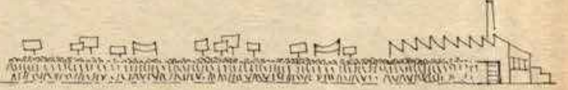


Bir çoğumuz Volkswagen, Opel, Taunus, Krupp, Bayer, Basf, Mannesman, Böhler, Thyssen, Siemens gibi yurdumuzda da adı, ünü duyulmuş bir çok dev fabrikanın adına bakarak onların hakiki Alman firması olduğunu sanırız. Oysa Amerikanın dev sermayeli firmaları, şirketleri, İkinci Dünya Savaşından sonra bu şirketlerin sermayesinin büyük bir kısmını satın alarak bunların önce ortakları arasına girmiştir. Sonra da bu firmaları hemen hemen ellerine geçirmişlerdir.

AMERİKAN PARASININ DEĞERİ DÜŞÜNCE

Oysa bugün bildiğimiz gibi Amerikan doları, derin bir sarsıntı geçirmektedir. Doların değeri durmadan düşmektedir. Meselâ, eskiden bir Amerikan doları ile dört Alman Markı değerinde bir eşya alınırdı. Oysa bugün doların bu değeri düştüğü için, artık dört Marklık bir eşya ancak iki dolar ile alınabilmektedir. Yani, Amerikan maliyesi derin bir sarsıntı geçirmektedir. Bunun etkisi elbette ki Amerikan sermayesinin hâkim bulunduğu adı Alman, sahibi Amerikan olan bir çok Alman firmasında da görülmektedir. Öylesine görülmektedir ki, Almanya artık yabancı işçi almaktan vazgeçmekte ve çalışmakta olan yabancı işçilere de birer ikişer yol vermenin hazırlıklarını yapmaktadır.

AMERİKAN PARASI NEDEN DÜŞTÜ ?

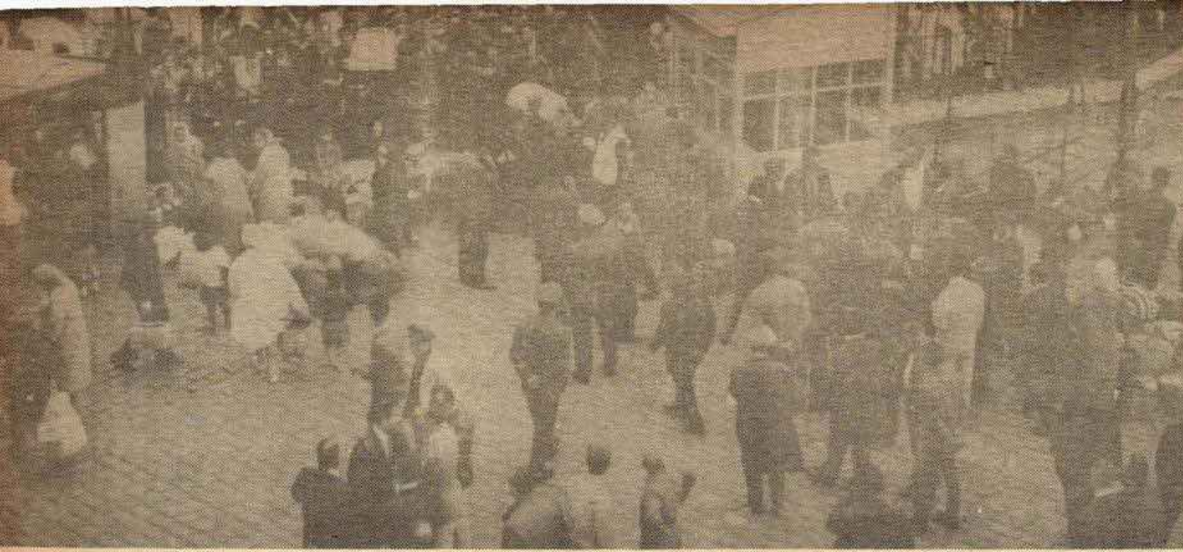
Bundan bir kaç yıl kadar önce Amerikan fabrikaları harıl harıl çalışmakta, Amerika, handiyse bolluk-bereket içinde yaşamakta idi. Gerçi bu bolluk-bereketten yararlanan Amerikanın sermaye sahipleri ve yüksek uzmanları idi ama, gene de bir bolluktan sözetmek yanlış olmazdı. Oysa bugün Amerika'da işsizlik almış yürümüş, Amerikan parasının değeri hızla düşmeye başlamıştır. Çünkü Amerika'daki bir kaç yıl önce görülen bolluğun sebebi, hiç olmazsa en önemli sebebi, Vietnam Savaşıdır.



Vietnam Savaşı yüzünden Amerikan firmaları, devletten bir çok büyük siparişler almışlar ve fabrikalar tam kapasite ile çalışma imkânı bulmuştur. Vietnam'da savaş için kullanılan bombaların, uçakların, tankların, roketlerin yapımı için gerekli olan demirin, çeliğin, kimyasal ürünlerin, makine ve motorların, bunların parçalarının yapılması, fabrikalara uçsuz bucaksız iş olanakları yaratmıştır. Oysa bugün, Amerika, Vietnam'dan çekilmek zorunda kalmıştır. Savaş dolayısıyla tam kapasite çalışan fabrikalar da buna uygun olarak sipariş bulamaz hale gelmişler ve randımanlarını düşürmek zorunda kalmışlardır. Bu da işsizliğe yol açmıştır. Bu sebeble, Amerikan malları için iyi birer pazar olan Mısır, Libya, Cezayir gibi ülkelerin Amerikan malları yerine başka ülkelerin mallarını almaya başladıklarını da eklersek, Amerikan parasının neden eski değerinden kaybettiğini kolayca anlarız.

ALAMANYA, ALAMANYA
BENDEN AHMAK BULAMAN YA...

Görüldüğü gibi yeryüzünün büyük sermayedarları arasındaki çekişmelerin, bu sermayelerin geçirdiği sansıntıların acısını Anadolu'nun yoksul insanı çekmek zorunda kalmaktadır. Bu, sanayileşmeden, yoksulluktan kurtulamayacağımızı, bir kere daha bizlere kanıtlamaktadır. Ancak sanayileştikten, kendi kardeşlerimizi kendi fabrikalarımızda çalışır hale getirdikten sonradır ki, dünyadaki dalgalanmalardan, bunalımlardan yara-bere almadan sıyrılabiliriz



Eski grevlerden bir görünüş

TARİHTEN BİR YAPRAK

İşçi sınıfının tarihine ayırdığımız bu köşede her ay geçmişteki işçi hareketlerinden örnekler vereceğiz. Tarihimiz bir çok işçi hareketleriyle doludur. Gerek Cumhuriyet öncesi , gerekse Cumhuriyet sonrası dönemde büyük işçi hareketleri vardır. İşçi sınıfının gelişimini iyi değerlendirebilmek için tarihini de iyi bilmek gerekir. Geleceğe yönelik sağlıklı-doğru sonuçlara varabilmek için geçmiş gözönüne alınmalıdır.

Bu köşenin amacı, işçi sınıfı tarihine yorumlayıcı bir gözle bakmaktan çok, geçmişteki hareketleri hatırlatmaktır.

Bu ay Ağustos-Eylül/1908'deki bazı işçi hareketlerini veriyoruz.

****

13 Ağustos 1908 ve devamı günler, grev hareketleri yönünden önemli bir tarihtir. Bu tarihte İkdam Gazetesi şu haberi verir:"Dersaadet liman amelesi, Paşabahçede'ki şişe fabrikası amelesi, İzmir limanı amelesi terk-i eşgal etmiş, Osmanlı Tütün Rejisinin Cibali'deki fabrika amelesi yevmiyelerinin tesidi için reji müdürüne istida vermiş, vakıa, müdüriyet tarafından bütün amelenin ücreti % 50 raddesinde yükseltilmişse de bu kadarla iktifa olunmamış ve hatta fabrikada bazı gürültüler zuhur etmiş olduğundan netaici müessifeye meydan vermemek için fabrika muvakkaten tatil olunmuştur"

Yine aynı tarih olan 13 Ağustos 1908'de Sabah Gazetesinde ise şu haber vardır: " Tramvay kondüktör ve sürücüleri, dün, biri Sadrazam Paşaya ve diğeri Osmanlı İttihat Komisyonu'na olmak üzere bir istida vererek bu günden itibaren tatili eşgal (grev) edeceklerini beyan etmişlerdir. Bunlar, tahsisatlarının tezyidini ve şirket direktörü M. Perdikaris ile Şişli hattı müfettişinin azlini talep ediyorlar"

Yine 13 Ağustos 1908 günü Sabah Gazetesi, vapurlara kömür yükleyen işçilerin ücretleri - nin arttırılmasını istedikleri ve tatil-i eşgal ettiklerini haber vermektedir. Grev yüzünden vapur seferleri durmuştur.

15 Ağustos 1908 tarihli Sabah Gazetesinde ise sırayla şu haberler öğrenilir:

İnhisar-ı Duan amelesi bir süreden beri, grev yapmaktadır. Yine aynı gün 7000 emekçi amelesinin yövmiyelerinin arttırılması için İttihat ve Terakki Komitesine istida verecekleri bildirilmektedir. Aynı günlü bir başka haberde Reji işçilerinin İttihat ve Terakki Cemiyeti tarafından gönderilen Selim Sırrı ve Salim Beylerin çalışmalarıyla dünden itibaren (14 Ağustos) işlerine başladıkları yazılmaktadır.

15 Ağustos 1908 Sabah Gazetesinin bir haberi ise bir kaç gün sonra patlak verecek büyük Demiryolu Grevinin habercisi olması bakımından çok önemlidir:"Şimendifer kumpanyasının ameleleri dahi dün vazifelerini terkederek münasebetsiz ahvale içtizar etmişler ise de Zabtiye Nazırı Paşa Hazretleri tarafından kendilerine, nasayihi lâzime verilerek işlerine devama başlamışlardır."

17 Ağustos'da Anadolu Bağdat Demiryolu işçilerinin "Bağdat Demiryolları Memurin ve Müstahdemin Cemiyeti Uhuvvetkârisi" yoluyla, genel müdürlüğe verdikleri dilekçede şöyle denilmektedir: "Karanlık birer yoksulluk yuvası olan evlerinin şenlendirilmesini, dayanılmaz bir hal alan hayatlarına bir parça refah saçılmasını..." ve işçilerin Alman sömürgecileri kabul etmedikleri gibi, o güne kadar insan yerine koymadıkları Türk işçilerinin böyle bir harekete kalkışmalarını da hayretle karşılamışlardır. 17 Ağustos 1908'de Berlin'de çıkan Berlinertageblatt Gazetesi, Türk işçilerinin isteklerinin Almen çevreleri üstünde iyi etki bırakmadığını bildirir. İşçilerin uzun yıllardan beri süregelen bir sömürge ordusuna karşı başkaldırmaya başladıkları bu tarihlerde işçi hareketlerinin çoğalmaya başladığı görülmektedir.

1908 Ağustos ve Eylül Grevleri -bütün büyük şirket ve işyerleri yabancı sermayeli olduğu için- zorunlu olarak antiemperyalist bir hava içinde oluşmuştur. Genel olarak Alman kapitalizminden yana olduğu düşünülebilecek "Sabah Gazetesi" nin Ağustos-Eylül 1908 işçi hareketleri konusundaki diğer haberleri şöyledir:

21 Ağustos 1908 : Yedikule İplik Fabrikası işçileri, üç günden beri, ücretlerinin arttırılması ve istirahat zamanlarının uzatılması için grev kararı.

23 Ağustos 1908 : Fırınlardaki müstahdem, hamurkâr, yardımcı ve pişirici çırakların yevmiyelerinin azlığından dolayı greve gideceklerini duyurmaları.

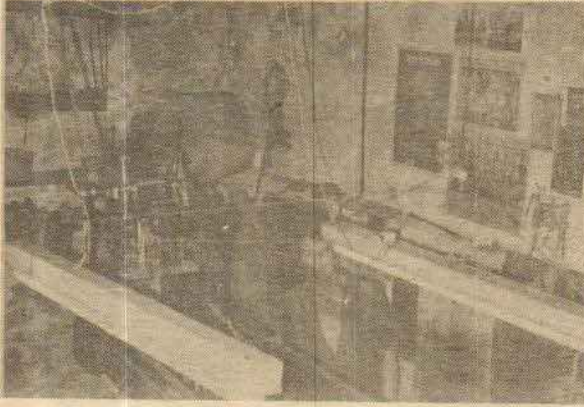
24 Ağustos 1908 : Selânik'de 1000 kadar fırın işçisinin grevi.

29 Ağustos 1908 : Tramvay işçilerinin greve hazırlanış haberi.

22 Ağustos 1908'de Selânik-Dedeağaç demiryolunda 1500 işçi işi bırakmış.

31 Ağustos'ta Aydın Şimendifer Hattı memur ve amelesinin genel grevi başlamıştır.

Ağustos ayı içinde ayrıca şu işçi hareketleri de vardır : Selânik Sigara Fabrikası işçilerinin, Olympos Bira Fabrikası işçilerinin, Alatini değirmenleri işçilerinin.



3 Eylül 1908'de İzmir Tramvay işçilerinin, işgününün 10 saate indirilmesi ve ücretlere de zam yapılması için giriştikleri grev.

3 Eylül 1908'de gazetede, Kazlıçeşme Tabakhane işçilerinin % 50 zam isteğiyle birkaç gündür grevde oldukları haberi vardır.

Yine aynı günlerde sigara kâğıdı işçileri, havagazı işçileri, şekerciler, çeşitli dükkân işçileri, Alatini Tuğla Fabrikası işçileri greve gitmişlerdir.

Bu tarihten sonraki günlerde en önemli işçi hareketleri ve büyük grevler birbiri arkasına Demiryollarında olmuştur.

Görülüyor ki işçilerin bu günkü hakları, uzun ve meşakkatli mücadeleler sonunda elde edilmiştir. Yüzlerce yiğit, gözüpek işçi önderi bu uğurda uğraşmıştır.

Bu yiğit ve adsız kahramanların anısı önünde saygıyla eğilmeli ve onları kendimize örnek almalıyız.

TOPRAK REFORMU ÜZERİNE

makine kullanımı esas olmaktadır. Üretimin artması için gübre ve ilâç kullanımı, toprak bakımı gerekmektedir. Makine insanın yerini alacağından tarım alanında zaten fazla olan insan sayısı işsizlikle karşı karşıyadır. Başka bir deyimle, eğer yüz dönüm toprağı daha önce 20 kişi işliyorsa, aynı toprağa makinenin (yani traktör, biçerdöver, vb..) girmesiyle, insan gücüne istek azalacaktır. Çünkü bir traktör, meselâ 15 kişinin yaptığı işi yapabilecektir.

Bunun sonucu olarak makineler yüzünden topraklarında işe yaramaz hale gelen insanlar, iş bulmak üzere şehirlere göç etmek zorunda kalacaklardır. Gecekondular gene mantar gibi çoğalacak, şehirlerin nüfusu daha da artacaktır. Topraklarından kopan bu insanlar ucuz fiyatla çalışmaya razı işsizler ordusu halinde şehirlere akınca, patronların eline önemli kozlar geçecektir.

Bu durumda patronlar ücretlerini yükseltmek isteyen eski işçilere, dışarıda bekleyenleri göstererek, "Daha az ücretle çalışmak isteyen sürüyle adam var." diyecek ve ücretleri arttırmaya yanaşmayacaktır. Direnenler ise işten çıkarılıverecektir. Bu durumda sendikaların görevleri daha da çoğalacaktır. Bu bir bakıma iyi de olacaktır. Böylece gerçekten işçiden yana olan sendikalarla, patronlar yanında saf tutan sendikalar kolayca belli olacaktır.

TOPRAK REFORMUNDAN DOĞACAK MESELELER

1- Köylerdeki nüfusun göçü ile işsizlik meselesi büyüyecektir.
2- İşverenin karşısında iş isteyenlerin çok olması, işverenin ücretleri düşük tutmasını sağlayacaktır.
3- İhtiyaç maddelerine talep artınca fiyatlar daha da yükselecek, hayat daha da pahalanacaktır.
4- Eskiden kendi ürettiği ile geçinen köylü göç edince temel ihtiyaç maddelerini satın almak isteyecek, temel ihtiyaç maddelerine talep artacaktır.
5- Tarımda makineleşme sonucu makine piyasası açılacak, makine imalâtçılarının ve satıcılarının kazançları artacaktır.
6- Türkiye'de traktör, biçerdöver ve diğer makinelerin ya doğrudan doğruya dışarıdan geldiği ya da yabancı sermaye ile ortak olan yerli sermayedarların aksamları getirerek içeride monte ettiği bugün kesinlikle bilinmektedir. Bu açıdan da yabancıların ve yabancı sermaye ile ortak olanların kârlarının artacağı açıkça görülmektedir.

HÜKÜMETE DÜŞEN GÖREV

Görüldüğü gibi toprak reformu yapmakla mesele hallolmamaktadır. Hattâ denebilir ki, hükümetlerin görevi asıl ondan sonra başlamaktadır. Bütün bu meseleler çözümlendiği takdirde, toplumda derin sarsıntılar olmayacaktır. İşte bu yüzden hükümet bütün bu tedbirleri daha şimdiden düşünmek ve hattâ almak zorundadır. Bu ise, açıkça söylemek gerekirse son derece güç bir iştir. Üstelik toprak reformundan çıkarları bozulanlar en kalleşçe saldırı ve engellemelerden geri kalmamaktadırlar, kalmayacaklardır da.

Ne var ki tarihin çarkı geriye döndürülemez



EV YAPARLAR EVLERİ YOK...



KONUT SORUNUNDA YÜREKLİ BİR ADIM

Konutbirlik Kuruldu

İŞÇİ KONUTLARI SORUNUNDA YÜREKLİ BİR ADIM
KONUT BİRLİK KURULDU

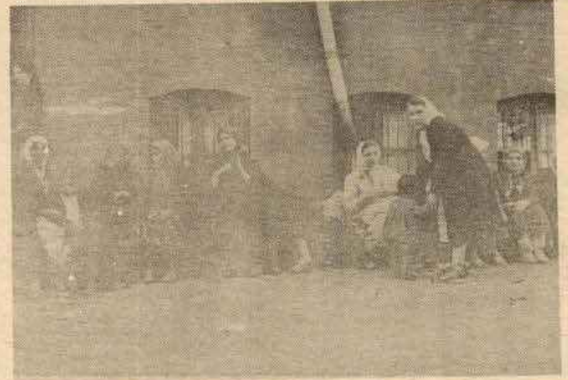
Yurdumuzda işçi konutları sorunu yıllardan beri bir yılan hikâyesine döndürülmüştür. Bir yandan siyasetçilerin, öte yandan üçkâğıtçıların türlü çeşitli dolaplar çevirdiği bu konuda, şimdiye kadar ciddi bir girişim yapılamamıştır.

İşçilerin ve dargelirlilerin kendi aralarında kurdukları kooperatifler ya içeriden ya dışarıdan çeşitli engellemelere uğramış, çoğu zaman işçilerin, dargelirlilerin, memurların dişlerinden tırnaklarından arttırdıkları üç-beş kuruşları heba olup gitmiştir.



Devletin kooperatiflere gereken önemi vermemesi, bankaların, bu işe yurtsever bir açıdan değil de ticari endişelerle bakmaları, bu konuda şimdiye kadar yapılmış bütün girişimlerin sonuçsuz kalmasına yol açmıştır.

Oysa günler, yıllar geçerken İstanbul ' da gecekondular bir çığ gibi büyümüş ve de şehri dört bir yandan kuşatmıştır. Binlerce ve binlerce işçi, memur, en ufak bir konfordan mahrum, gecekondularda ömür çürütmek zorunda kalmışlardır. Sağlık şartlarına tamamen aykırı olan bu susuz, ışıksız çamur ya da teneke yığınlarında çile dolduran namuslu halkımız, bir türlü aralarında güçlü bir birlik kurup, dertlerini çözümleyememiştir.

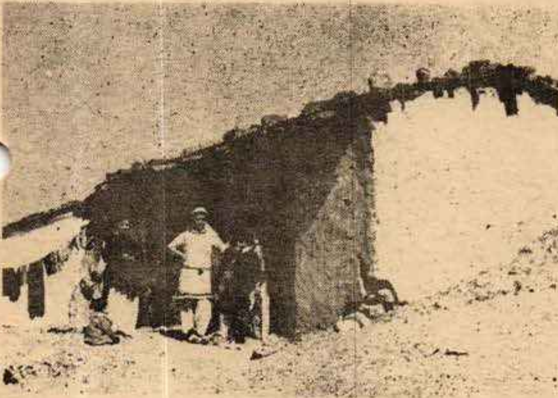


Yıllardan beri namuslu ve fedakâr kooperatifçilik çalışmaları ile tanınan Hüseyin YILDIZ, Yüksek Mimar Demirtaş CEYHUN ve Sadettin OYACIOĞLU gibi arkadaşlarımızın da içinde bulunduğu bir gurup namuslu ve çalışkan insan, KONUTBİRLİK adını verdikleri bir kooperatif - ler birliği kurmuşlardır. Yurdumuzda işçilerin ve dargelirlilerin konut sorununa kökten çözümler getirebilecek ilk ciddi girişim olan KONUTBİRLİK yönetim kurulu, birliğin kuruluş sebebini şöyle açıklamaktadır:

"İşte, Birliğimizin kuruluş amacı, halen sayısı bine ulaşan Marmara Bölgesindeki konut kooperatiflerinin, mevcut ilkel durumlarından kurtarılarak, her iki yönde de işleme olanağı bulunan kararlar ve kendi kendini kontrol sistemine sahip bir modern organizasyon biçimine kavuşturulmasıdır. Gene, kooperatifleri devlet vesayetin - den kurtarıp, tam karşıtı, bu sektörel faaliyet içinde, kişiliğini koruyucu bir biçimde devletle entegre etmektir. Böylece, aynı amaçlı kooperatiflerin ortak menfaatleri daha kuvvetli olarak sağlanacak ve korunacağı gibi, kooperatiflerin, yatırımlarıyla ilgili devlet politikasının tayininde söz sahibi kılınmaları da mümkün olabilecektir. Gene kooperatifler arası işbirliği ve dayanışma, sınırsız bir özgürlüğe kavuşacaktır.

Ayrıca, bu birlik ve beraberlik, kooperatiflere yakın vadede önemli çıkarlar da sağlayacaktır. Örneğin, bir kooperatifin bir veya birkaç apartmanlık bir arsa temini sırasında karşılaştığı şişirme değerler, bu ortak hareket sayesinde önemli ölçüde ortadan kaldırılabilecek ve kooperatif mensuplarının arsa spekülâtörlerine haksız ödemelerde bulunması önlenebilecektir. Böylece, daha büyük sitelerin, mahallelerin, peyk şehirlerin kurulması imkân dahiline girecektir.

Gene Birliğimizin bünyesinde sür'atle teşekkül ettirilecek projelendirme, yapı kontrol büroları ve daha sonra kurulacak inşaat şirketleri aracılığıyla, konutların yapım maliyetlerinin önemli miktarlarda düşürülmesi sağlanacaktır. İlerideki ilk aşamada, konut yapımlarında maliyeti düşürücü nitelikteki modern malzemelerin üretilmesine, bu amaçlı sanayii tesislerinin birlik bünyesinde kurulmasına çalışılacaktır.



Bu evlerde yaşamak istemiyoruz artık

Bunlardan başka, konut kooperatifçiliği sahasına bir takım ard niyetli kişilerin katılması, konut ihtiyacı içindeki ailelerin böylesi dolandırıcılar eline düşmesi ihtimali, kooperatifler kanununun 95. ve 91. maddeleriyle Birliğimize tanınan kooperatifleri denetleme hakları bir tamam ve eksiksiz uygulanarak ortadan kaldırılacaktır. Yani kanunun 75. maddesiyle Birliğimiz bünyesindeki kooperatiflerin her türlü faaliyetleri sürekli olarak denetlenebileceği gibi, gene kanunun 91 maddesi hükmü gereğince, Ticaret Bakanlığından alınacak yetkiyle Birlik dışında kalmış kooperatiflerin faaliyetleri de denetlenecektir. Böylece, bir tonut kooperatifinin Birliğimiz bünyesine girmiş olması, o kooperatifin ortakları için yeterli bir garanti teşkil edilecektir."



Bu evlerde yaşamak isteriz

Bu ciddi ve önemli girişimin uzun ömürlü olması ve yararlı olabilmesi işçilerin ve işçi kooperatiflerinin KONUTBİRLİK'e gösterecekleri ilgiye bağlıdır. Ayrıca konut sorununun yurt çapında çözümlenebilmesi de, kooperatiflerin, KONUTBİRLİK gibi daha büyük birlikler içinde örgütlenmeleriyle mümkün olacaktır.

Atla Eşek

Yardım etmeliyiz birbirimize.
İşin ucu dokunur sana
komşunun başına bir hal gelse.
Bir eşekle bir at gidiyordu yan yana.
Hiç de kibar ve nazik değildi at.
Koşumundan başka şey de yoktu sırtında
Eşek eziliyor yükün altında fakat,
atın yardımını diliyordu durmadan.
Yoksa ölecekti şehre varmadan.
«— Dileğim, diyordu, yapılmaz bir iş değildir.
Bu yükün yarısı size vızgelir.»
At kabul etmiyordu bunu, hem de zarta çekerek.
Nihayet eşek
yıkılınca yere cansız,
at, anladı ne kadar yanıldığını bu konuda:
çünkü ona eşeğin bütün yükünü değil yalnız,
yüklediler üstelik postunu da.

Bakırköy Şubemizde Biçki Dikiş Kursu

Sendikamız Bakırköy Şubesi'nde açılan biçki-dikiş kursu faaliyetine başlamış-tır.

Sendikamız üyesi işçi kızkardeşlerimize çok yararlı olacak olan bu kurs, iki yıllıktır. İki yılın sonunda kursu başarı ile bitiren kızkardeşlerimize diploma verilecektir.

Kursa halen 97 kızkardeşimiz katılmıştır. Bunlardan 87'si kursa düzenli olarak devam etmektedirler.



Biçki- Dikiş öğretmenimiz

Kurs öğretmeni MENKABET GÜRMAN'dır. 1912 yılında doğmuş olan Menkabet GÜRMAN, Üsküdar Kız Sanat Okulu mezunudur.

Sırasıyla Kadıköy, Elâzığ, Tekirdağ, ve Bakırköy Kız Sanat Enstitülerinde öğretmen olarak çalışmıştır. Bir ara Bakanlık tarafından Almanya'ya da gönderilen Gürman, halen emeklidir.

Kursa katılan kardeşlerimizi, kurs öğretmenini ve Bakırköy Şubemiz yöneticilerini, bu çabalarından dolayı kutlarız.

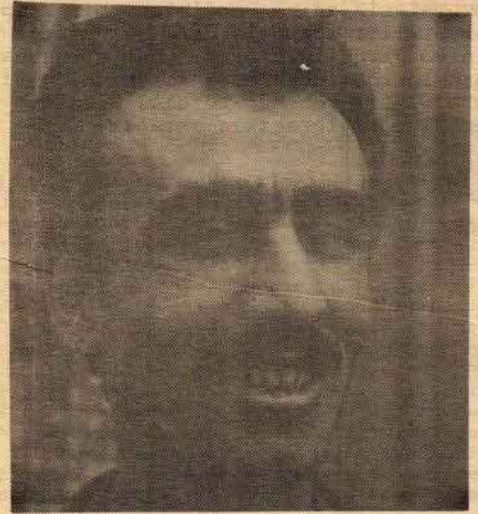


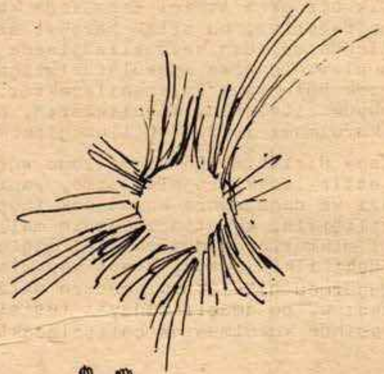
Sendikamız genel merkez görevlilerinden, arkadaşımız Naci Gürpınar'ın babası vefat etmiştir.

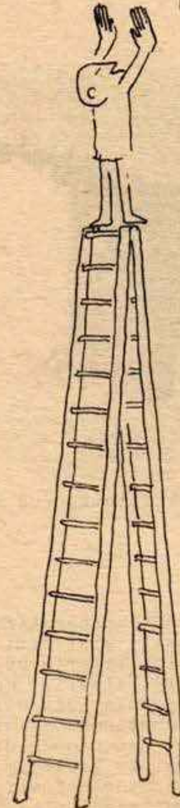
Arkadaşımızın ve yakınlarının kederini bölüşür, başsağlığı dileriz.

Tekstil Sendikası

GÜLDÜŞÜN







GÜLDÜŞÜN NEDİR

İri yarı ayı gibi bir adam, haksız yere bir çocuğa bir tokat atsa, çocuk kalkıp adamı dövemez. Ama haksızlığın acısını mutlaka çıkarır. Ne yapar önce biraz kaçar uzaklaşır sonra bir güzel dilini çıkarır adama.

İşte çocuğun dil çıkarması GÜLDÜŞÜN (Mizah)'dür. Dil çıkarır da ne olur diyeceksiniz. Çocuk dilini çıkarır ya, adamı da çileden çıkarır. Çocuk biraz olsun haksızlığın öcünü almıştır.

Bu çocuk büyüyünce herhalde haksızlığa karşı sadece dilini çıkarmayacaktır. Ama, baskıya ve haksızlıklara GÜLDÜŞÜN (Mizah) ile karşı koymasını bilenler, gerektiğinde baskıları kaldırmaya, haksızlıkları yenmeyi de becerirler.

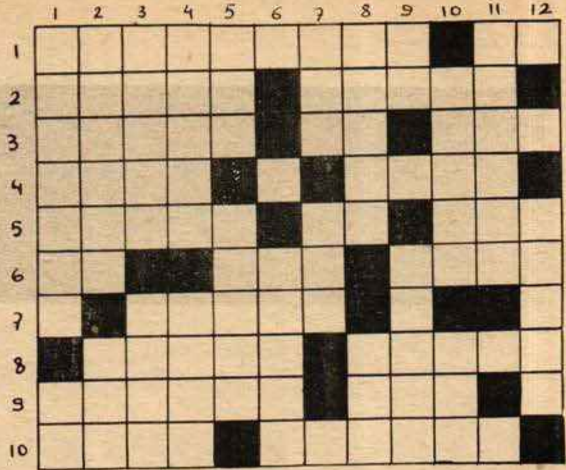
GÜLDÜŞÜN, yani mizah, zorda olanın güç durumda kalanın zora güce yenilmemesidir, haklı olmanın gücünü kendinde duymasıdır. Yani haklıyız güçlüyüz diyebilmesidir insanın. Hem de gülerek, çelik gibi bir neşeyle, haklı olmanın, güçlü olmanın neşesiyle..

Bir usta şairimizin de dediği gibi:

"neş'e kavganın musikisidir
kuvvetini kaybetmiş gibidir biraz
neş'enin çelik ahengini
duymayan adam"

Ekonomik ve siyasal mücadelemizde biz de neşenin çelik ahengi ile kuvvetli olduğumuzu biliyoruz. Dergimizin GÜLDÜŞÜN (Mizah)'e ayrılan bu sayfalarında, Nasrettin Hoca'nın torunları olarak, "anlayana sivrisinek saz" diyeceğiz. Ama sırası geldiğinde de, "anlamayana davul zurna az" demesini bilerek.

BULMACA

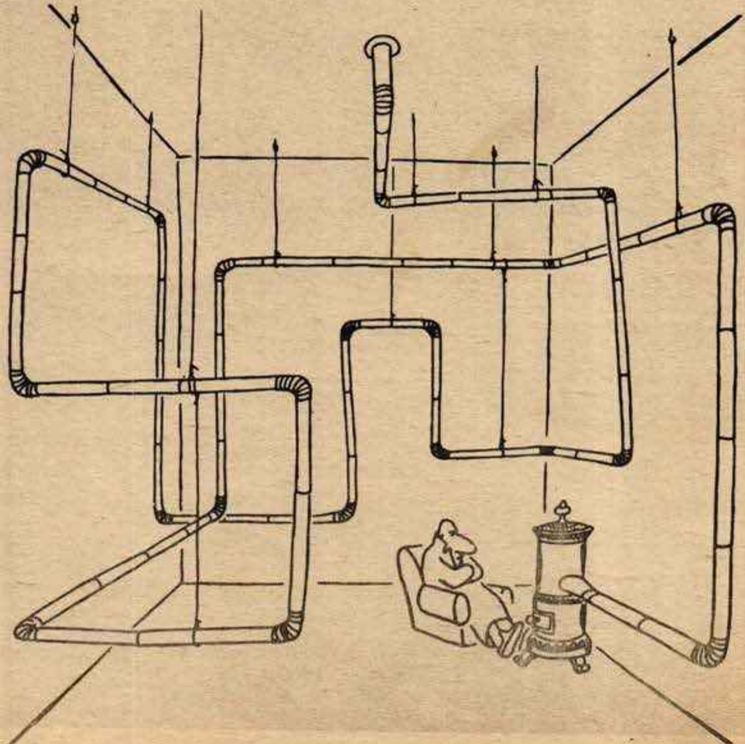


SOLDAN SAĞA

1-Zulme karşı yiğitçe savaşmış olan ünli bir halk şairimiz-Bir renk
2-Yurdumuzun en zengin toprak ağaları ile en yoksul ırgatlarının ya şadığı, toprakları çok verimli bir ilimiz - İşçilerden her ay sendikaya kesilen para.
3- Tavuğun kemiklerin den biri - Alman parasının kısaltılmış adı-Yağdığı zaman zenginlerin sevindiği, işçilerin, yoksulların kara kara düşündüğü şey.
4) (TERSİ) Duvarcı ustasının aletlerinden - Alfabenin ilk harfi - İnsanoğlunun icat ettiği ve belki de dünyanın yokolmasına yol açacak olan bir bombanın adı. 5) Bir çeşit deri - Boy'un tersi -Trenin yürüdüğü yol. 6) Faydalı bir hayvan - Yemin - Soğukta boyuna sarılır. 7) Çalışma, işverenlerin para ödemeden bize yaptırmak istedikleri iş. 8) Doğuramayan - Karşılaşınca birbirimize verdiğimiz 9) Askerlikle ilgili - Bir göz rengi. 10) Gelir getiren mal mülke verilen ad - Bir soru.

YUKARIDAN AŞAĞIYA :

1) Yeni açılan bir kâğıt fabrikasının bulunduğu bir kasabamız-Devletin resmi haber ajansının kısaltılmış adı. 2) İnsanların kurmak için yüzyıllardır uğraştıkları ve fakat beceremedikleri şey - İzmir'in bir spor kulübünün kısaltılmış adı. 3) Erzurum'un yoksul, yiğit, namuslu halkına verilen ad - (TERSİ) Telden geçen elektriğe verilen ad. 4) Kötü beslendikleri için en çok işçilerin tutulduğu kansızlık hastalığının adı - Sanatçının yarattığı. 5) (TERSİ) İnsanların denizde gitmek için kullandıkları ilk araçlardan biri-İşçilerin ellerinde, patronların yüreğinde bulunur. 6) Çabucak incinen. 7) (TERSİ) Ferman padişahın olduğu zaman bizim olan şeyler - Anadolu'da yaşamış eski bir halk. 8) Gemilerin yanaştığı yer-Yiğit kişi onu verir de sırrını vermez. 9) Eski bir Türk çalgısı - İşçilere eskiden verilen bir ad. 10) Tekstil işkolunda uygulanan bir çalışma biçimi - (TERSİ) Ağaçta bulunur. 11) Tayin etmenin Türkçesi. 12) Belediyenin gecekondularımıza yaptığı.



ESENLİK ve MUTLULUK DOLU NİCE BAYRAMLARA...

